

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, BALANDŽIO - APRIL 24, 2009 Vol. C Nr. 77 Kaina 75 c.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 04-23-09

PERIODICALS

Nijolei Sadūnaitei įteikta laisvės premija

Buvusi disidentė N. Sadūnaite.

Balsas.lt nuotr.

Vilnius, balandžio 23 d. („Lietuvos žinios“) – Laisvės premija, prieš kelerius metus įsteigta Los Angeles (JAV) Lietuvių Bendruomenės pirmininko daktaro Rimtauto Marcinkevičiaus, Seimo Konstitucijos salėje įteikta nenuilstančiai kovotojai už žmogaus laisvę ir teises seseriai Nijolei Sadūnaitei. Premija buvusiai disidentei buvo skirta dar vasario pra-

džioje, tačiau ji dėl sveikatos būklės negalėjo atvykti jos atsiimti į Čikagą.

Šiomis dienomis Parlamento rūmuose posėdžiauja Seimo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės komisija, kurios narys yra ir R. Marcinkevičius. Per komisijos posėdį garbingą premiją ir 1,000 dolerių N. Sadūnaitei įteikė premijos steigėjas.

Nukelta į 6 psl.

LA lietuviai prašo nepriimti Pilietybės įstatymo

Vilnius, balandžio 23 d. (BNS) – JAV Los Angeles (LA) miesto lietuviai prašo Seimo nepritarti prezidento Valdo Adamkaus teikiamai Pilietybės įstatymo naujai redakcijai, kuri, anot jų, yra „ydinga“ ir skaudina užsienio lietuvius.

„Įstatymo priėmimas suduotų dar vieną smūgį po pasaulį išsibars-

čiusiai lietuvių tautai. Bendruomenė reiškia tvirtą įsitikinimą, kad niekas neturi teisės iš daugiau kaip milijono lietuvių atimti jų prigimtinės teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę“, – teigiama Los Angeles Lietuvių Bendruomenės valdybos išplatintame viename kreipimesi į Seimą.

Jame parlamentarams siūloma

svarstyti pilietybės santykius reguliuojančius teisės aktus tik prisiekus naujam prezidentui.

Pasak minėtos bendruomenės, V. Adamkaus dekretas, kuriuo jis sudarė šį, anot jų, „ydingą“ Pilietybės įstatymo projektą parengusią darbo grupę, „prieštarauja teisinės valstybės bei sveiko proto principams“.

Ketinama pavišinti buvusių KGB darbuotojų pavardes

Ypatingasis archyvas Vilniuje, kuriame saugomos KGB bylos. Balsas.lt nuotr.

Vilnius, balandžio 23 d. (BNS) – Kadangi buvo pavišintos slaptųjų sovietų saugumo bendradarbių pavardės, reikėtų paskelbti ir buvusių kadrinių KGB darbuotojų pavardes – tai numatančią įstatymo pataisą Seime įregistravo parlamento Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto

(NSGK) pirmininkas konservatorius Arvydas Anušauskas ir jo partijos kolegė Agnė Bilotaitė.

Pagal jų parengtą pataisą Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras būtų įpareigotas sudaryti ir viešai paskelbti asmenų, buvusių kadriniais KGB darbuotojais, sąrašą, kuriame būtų nurodoma asmens vardas, pavardė, laipsnis, buvusios pareigos ir darbo KGB laikotarpis. Tai Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centras turėtų padaryti per pusę metų nuo įstatymo pataisos įsigaliojimo.

NSGK vadovo duomenimis, minėtame sąrašė galėtų būti apie 6,000 pavardžių. Anot A. Anušausko, maždaug tiek asmenų dirbo sovietų saugumo padalinyje Lietuvoje per visą okupacijos laikotarpį. „Archyve yra jų asmens darbo kortelės, todėl ypatingų sunkumų sudaryti sąrašą neturėtų kilti“, – svarstė parlamentarai.

A. Anušauskas ir A. Bilotaitė atkreipia dėmesį, kad 2009 m. sausio 1 d. baigė galioti įstatymo „Dėl SSRS valstybės saugumo komiteto (NKVD, NKGB, MGB, KGB) vertinimo ir šios

organizacijos kadrinių darbuotojų dartinės veiklos“ numatyti darbo ribojimai buvusiems kadriniams SSRS valstybės saugumo komiteto (KGB) darbuotojams.

Anot parlamentarų, pasibaigus šių ribojimų laikotarpiui visuomenė taip ir neturėjo galimybės susipažinti su KGB, pripažinto nusikalstama organizacija, darbuotojų sąrašais. Tuo metu slaptieji KGB bendradarbiai buvo viešinami.

„Toks kadrinių darbuotojų pavardžių pavišinimas reikalingas tam, kad pagaliau visuomenė įgytų galimybę sužinoti apie buvusius KGB kadrinius darbuotojus, kurie savo laiku ne tik ištikimai tarnavo Lietuvą okupavusiai valstybei, bet ir asmeniškai buvo atsakingi už vykdytą persekiojimą, terorą, represijas, žmogaus teisių paminimą“, – teigė A. Anušauskas.

Jo tvirtinimu, buvusių KGB darbuotojų pavišinimas padėtų ir atitinkamų įstaigų vadovams sprendžiant dėl vieno ar kito asmens skyrimo į svarbias pareigas.

Nukelta į 6 psl.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Pakeistas pavadinimas

Vilnius, balandžio 23 d. (LGUV info) – Lietuvių, gyvenusių Amerikoje, visuomeninės organizacijos (LGAVO) „Sugrįžus“ visuotinio susirinkimo metu buvo priimtas sprendimas plėsti organizaciją ir į ją pakviesti įvairiose užsienio šalyse gyvenusius lietuvius, nepasiribojant vien tik JAV gyvenusiais ir į Lietuvą gyventi grįžusiais tautiečiais. Visuotinio susirinkimo metu buvo nuspręsta keisti organizacijos pavadinimą į „Lietuvių, gyvenusių užsienyje, visuomeninė organizacija (LGUVO) „Sugrįžus“, tuo pačiu atitinkamai pakeičiant organizacijos misiją ir tikslus. Naujuoju LGUVO „Sugrįžus“ prezidentu buvo išrinktas Edmundas Atkočiūnas.

Šiame numeryje:

- Sporto naujienos. Futbolas. Krepšinis (p. 2, 9)
- V. Adamkaus epochos pabaiga (p. 3, 11)
- Kodėl mums svarbu būti lietuviais? (p. 4, 8)
- Nuomonė. Ar nešvankumas vyrauja Lietuvoje? (p. 5)
- Kandidatai į LF Kontrolės komisiją: Ječius, Šatienė (p. 5)
- Atsiminimai (8) (p. 9)
- A. Tamošiūnaitės daktaro egzaminai PLB Lit. katedroje (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.65 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Seimas pritarė siūlymui iš draudžiamų augalų sąrašo išbraukti sėjamosių kanapių veisles. Baiminamasi, kad kanapių pluošto auginimas Lietuvoje neišvengiamai bus priedanga narkotinėms medžiagoms auginti. Tai tvirtinama ir Kauno arkivyskupo metropolito Sigito Tamkevičiaus, SJ laiške valdžios atstovams. Kyla klausimas, ar išmokyti siekimas bet kokia kaina, t. y. legalizuojant tokia išskirtinę savo pobūdžiu kultūrą, tikintis gauti sąlyginai menkas išmokas už pluoštinių kanapių auginimą, netaps tais Judo sidabriniais, kuriais bus sumokėta už Lietuvos vaikų ateitį? Žinant Lietuvos įstatymų sistemos vingrybes, maža vilties, kad pavasarinei sėjai ruošiami Lietuvos ūkininkų laukai netaps tautos gerovės ir jos moralės smukimo bei jaunimo svaiginimosi dykuma, o būsimo derliaus laukimas nebus drumsčiamas nerimo dėl Lietuvos ateities.

Redaktorė Loreta Timukienė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaite
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –
Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė Ed. Šulaitis

„Lituanicos“ futbolininkai pradeda pavasario pirmenybių ratą lauke

„Lituanicos“ („Liths“) futbolininkai balandžio 26 d. 3 val. p. p. žais pirmąsias „Metropolitan Soccer“ lygos pavasario rato pirmenybių rungtynes I divizijoje. Jos įvyks varžovų serbų „Belgrade“ klubo aikštėje prie 138-os ir Bell gatvės (prie „Home Depot“ parduotuvės), Homer Glen, IL miestelyje, kuris yra netoli lietuviams gerai pažįstamo Lemont miestelio.

Po 2008–2009 metų pirmenybių rudens rato „Lituanicos“ vyrai yra įsitvirtinę pirmoje vietoje: iš 9 rungtynių 23 taškai ir 21–3 įvarčių santykis. Lietuviams ant kulnų lipa tik „Belgrade“ komanda su 21 tašku ir 23–10 įvarčių santykiu. Toliau eina „Kickers“ (17 taškų), „Lions“ (15 taškų) ir kitos. Paskutinėje vietoje su 3 taškais – ukrainiečių „Wings“ vienuolikė.

Naujasis „Lituanicos“ klubo vyrų komandos treneris Algis Grochauskas mano, kad „Belgrade“ vienuolikę galima nugalėti. Tada lietuviai galėtų siekti tiek lengviau atsikvėpti kovoje dėl čempionų vardo ir kelialapio į aukščiausiąją („major“) diviziją, kurioje jau ne kartą mūsų vyrai žaidė ir dažnai gerai pasirodė. Dabar bus žaidžiama kiekvieną sekmadienį, išskyrus paskutinį gegužės savaitgalį, kada bus rungtyniaujama Philadelphia.

„Lituanicos“ futbolo vienuolikė žada vykti į Philadelphia, PA, kur jos priemiestyje Philadelphia lietuvių jaunimo sąjunga gegužės 30 d. rengia Amerikos lietuvių futbolo turnyrą, skirtą Lietuvos vardo tūkstantmečiui paminėti.

Tikimasi važiuoti vienu ar dviem autobusais, kad galėtų kartu keliauti ir klubo sirgaliai. Apie tai plačiau bus pranešta vėliau. Sužinosite daugiau detalių ir dėl registracijos, kainos ir t. t.

Dar vienos „Fire“ lygiosios

Čikagos „Fire“ profesionalų vienuolikė per penkias rungtynes sugebėjo net 3 kartus sužaisti lygiomis (kitos dvi buvo pergalės).

Lygiomis „Fire“ sužaidė ir praėjusį šeštadienį Bridgeview miestelyje, Toyota Park įvykusiose rungtynėse su Kansas City „Wizards“ vienuolike.

Pirmame kėlinyje, kada čikagietis Brian McBride 13-ąją ir 20-ąją

„Lituanicos“ vyrų futbolo komandos treneris (kartu ir klubo pirmininkas) Algis Grochauskas savo komandai žada nemažai pergalių šiame pavasario sezone.

E. Šulaitis nuotr.

Pagal pirminius planus 2009 m. „Liths“ futbolo lyga turėtų prasidėti šeštadienį, gegužės 16 d., aikštėje prie Pasaulio lietuvių centro, Lemon-te. Atidarymas numatytas 2 val. p. p., o tada sektų 4 rungtynės. Dalyvauti lygoje užsiregistravo 8 komandos: „Vilnius“, „Kaunas-Max“, „Nevėžis“, „Šiauliai“, „Pokeris“, „Jaunimas“, „Legalai“ ir „Litusco“.

Jau apie 20 metų „Lituanicos“ komandose (vyrų ir veteranų) žaidžiančio futbolininko Rolando Sinia-kovo motina iškelia į amžinybę Lietuvoje. Į laidotuves balandžio 20 d. išskrido šis nuoširdus klubo futbolininkas, daug prisidėjęs prie „Lituanicos“ pergalių įvairiose rungtynėse. Klubo vadovybė ir nariai Siniakovui reiškia užuojautą dėl skaudžios motinos netekties.

minutę išvedė „Fire“ į priekį, atrodė, kad „Fire“ švęs nemažą pergalę. Tačiau rungtynių pabaigoje laimė lydėjo svečius, kurių puolėjas, anksčiau žaidęs „Fire“ klubo 78-ąją ir 89-ąją min. įmuštais įvairiais rezultatais išlygino – 2:2.

Nepaisant prarastų dviejų taškų „Fire“ išlieka I vietoje. Jie dabar turi 9 taškus. Toliau rikiuojasi New England (8 tšk.) ir Kansas City (7 tšk.).

Lietuvos A klasės futbolo lygos pirmenybės

Iš pajėgiausios Lietuvos futbolo A lygos iškritus daliai pajėgių klubų, jų vietas užėmė kitos komandos ir pirmenybės prasidėjo su 9 komandomis.

Praėjusį šeštadienį (balandžio 18 d.) buvo žaidžiamos trečiojo rato rungtynės, po kurių be pralaimėjimo žengia Vilniaus „Vėtra“ ir Marijampolės „Sūduva“. Žaisdama namuose „Vėtra“ tik paskutinę rungtynių minutę iš 11 m baudinio pelnė vienintelį įvartį ir laimėjo rungtynes 1:0. Jį pelnė Tadas Kijauskas.

Panašus vaizdas buvo ir Marijampolėje, kai vietos „Sūduva“ – irgi laimėjo rezultatu 1:0 prieš „Šiaulių“ komandą. Įvartį iš 11 m baudinio 62 min. įmušė Mindaugas Gardzijauskas. „Sūduvos“ treneris, kuris yra gerai pažįstamas ir Čikagos lietuviams, nes porą metų treniravo vietos „Lituanicos“ futbolininkus, skundėsi, kad jo žaidėjai nesugebėjo išnaudoti gerų progų. „Šiaulių“ vienuolikės treneris Deivis Kančelskis buvo skirtingos nuomonės ir teigė, kad šiauliečiai buvo verti net lygiųjų.

Pirmenybių naujokė Pakruojo „Kruoja“ namuose sužaidė lygiomis su Kauno „LKKK Teledema“ 1:1 ir pelnė pirmąjį tašką.

Čempionato vardą ginantis Panevėžio „Ekranas“ savo aikštėje įveikė varžybų autsaiderius Gargždų „Bangą“ 1:0. Įvarčio autorius Sergejus Pogrebanas.

Po trijų ratų pirmauja „Vėtra“ su 9 tšk., o „Sūduva“ su tiek pat taškų, bet blogesniu įvarčių santykiu, užima antrą vietą. Toliau rikiuojasi: 3. „Ekranas“ – 7 tšk., 4. „Šiauliai“ – 6 tšk., 5. „LKKK-Teledema“ – 2 tšk., 6. „Kruoja“ – 1 tšk., 7. „Tauras“ – 0 tšk. 8. „Banga“ – 0 tšk.

Pradėjo žaidimus ir moterų profesionalaus futbolo lyga

Kovo mėnesio pabaigoje JAV savo gyvavimą ir rungtynes pradėjo naujai įsisteigusi moterų profesionalių futbolo lyga. Ji šiemet turi 7 komandas, išsimėčiusias po visą Ameriką – nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno.

Viena komanda įsisteigė ir Čikagoje – „Red Stars“ (jos emblemoje yra viena didžiulė raudona žvaigždė). Iš trijų sužaistų rungtynių čikagietės (jų komandoje yra žaidėjų iš įvairių valstybių) turi sugriebusias 5 taškus (viena pergalė ir dvi lygiosios) ir užima trečią vietą. Anksčiau už jas yra įsitvirtinusios Los Angeles (9 tšk.) ir Bostono (6 tšk.) vienuolikės.

Šį šeštadienį, 7:30 val. v. „Red Stars“ žais namuose, Toyota Park, Bridgeview, IL su Bostono futbolininkėmis. Čikagietės šį kartą žada iškovoti 3 taškus.

Visi į Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynes!

Lietuvių sporto sirgaliams paskutinis balandžio mėnesio savaitgalis bus išskirtinis, nes jo metu Čikagos apylinkėse bus surengtos 59-osios Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynės.

Pradedant penktadienio, balandžio 24 d., vakaru, kada žaidimus pradės kai kurios krepšinio komandos, bus rungtyniaujama šeštadienį ir

sekmadienį.

Kaip jau buvo anksčiau rašyta, daugiausia komandų ir dalyvių sutrauks krepšinio varžybos, kuriose pasirodys 31 komanda. Krepšininkai žais net 4 salėse, įvairiose Lemonto miestelio vietose. Dvi iš jų lietuviams yra gerai žinomos – Pasaulio lietuvių centro sporto salė ir Lemonto Park district pastatas.

Baigiamosios krepšinio varžybos įvyks sekmadienio popietę PLC sporto salėje, kur matysime geriausias komandas. Daugiau informacijos apie krepšinio varžybas gali suteikti vadovas dr. Donatas Siliūnas, tel.: 630-852-3204 arba 630-709-3820 (mob.).

Taip pat bus varžomasi ir tinklinio, stalo teniso, šachmatų, plaukimo rungtyse. **Nukelta į 9 psl.**

VALDO ADAMKAUS EPOCHOS PABAIGA

VALENTINAS MITĖ

Šios savaitės prezidento Valdo Adamkaus kalba Seime žymi epochos pabaigą. Adamkus po dešimties metų arba dviejų kadencijų jau niekada nebebus Lietuvos Respublikos prezidentu. Patinka ar ne, bet vis dėlto jis buvo geras prezidentas.

Jeigu Adamkui ko nors nepavyko padaryti, tai dažniausiai ne dėl piktos valios, bet dėl Konstitucijos nubrėžtų prezidento įgaliojimų apribojimų, o kai kada ir dėl to, jog JAV augęs ir dirbęs politikas, bent jau savo pirmos kadencijos pradžioje, ne visada suprato, kad Lietuvoje yra kitos taisyklės nei Vakaruose. Adamkus buvo ir yra nepriklausomas, bet vis dar savo mąstymu tarybinės Lietuvos prezidentas.

Jis, matyt, tai supranta ir galbūt todėl jo metiniame pranešime tiek daug vietos skirta moralei. Tuo Adamkus primena buvusį Čekijos prezidentą Vaclav Havel, kuriam moralė, demokratija bei žmogaus teisės iki šiol lieka svarbiausiomis vertybėmis, aukštesnėmis už politiką. Kaip Havel Čekijoje, taip ir Adamkus Lietuvoje yra neįvertintas. Tačiau nuo daugelio Rytų bei Vidurio Europos politikų Adamkus bei Havel skiriasi tuo, jog nesinaudojo valdžia asmeniniams interesams, o klaidos, kurias jie darė (neklusta tas, kuris nieko nedaro) gimė ne iš blogos valios, bet priešingai, siekiant gero visuomenei.

Pats nekorektiškiausias ir labiausiai įžeidžiantis kaltinimas Adamkui arba, kitaip sakant, smūgis žemiau juostos, yra kaltinimas, jog jis negyveno LTSR. Atrodo, jog gyventi Lietuvoje ir kolaboruoti su okupantais, o nepriklausomybei atėjus sukčiavimo keliais tapti gamyklų ir viešbučių savininkais yra didesnė vertybė nei būti priverstinėje emigracijoje ir ten esant tarnauti Tėvynei. Todėl dvi ilgiausiai Lietuvoje prezidentais buvusios asmenybės – Algirdas Brazauskas ir Valdas Adamkus – iš esmės skiriasi. Pirmenybę, be jokių abejonių, reikia atiduoti Adamkui, nors nemaža dalis Lietuvos piliečių palankiau įvertintų Brazauską.

Teko palyginti Adamkų su Čekijos prezidentu Vaclav Klaus. Prieš kelias savaites Prahos Hrade (Čekijos prezidentūroje) Klaus priėmė Adamkų. Kaip visada, oficiali vakarieniška prasidėjo abiejų politikų kalbomis. Klaus kalbėjo apie „Amerikos ekonominę krizę“, kuri paveikė Lietuvą labiau nei Čekiją, priminė lietuviams, jog jie išgyveno tarybinę okupaciją ir todėl dabar jie gyvena sunkiau nei čekai, kuriems iki šiol didžiausia trauma lieka 1968 metų tarybinė okupacija. Kaip visada, Klaus sudarė arogantiško politiko įspūdį.

Pažymėtina, jog Čekijos prezidentas kalbėjo po to, kai faktiškai jo iniciatyva buvo iš valdžios pašalinta Mirek Topolanek vyriausybė. Pašalinta kaip tik Čekijos prezidentavimo Europos Sąjungoje viduryje ir laukiant JAV prezidento Barack Obama atvykimo į Prahą. Galbūt per gerai galvoju apie Lietuvos politikus, bet nei Adamkus, nei Lietuvos kairieji ar dešinieji tikrai nebūtų pasielgę taip neatsakingai. Beje, Čekijos politikai padarė žalą visoms naujosios Europos Sąjungos narėms – kas dabar ES tikės, jog Lenkijos, Vengrijos ar Lietuvos prezidentavimas nesukels tokių problemų kaip Praha.

Lietuvos prezidento Adamkaus

kalba tame pačiame susitikime buvo visais atžvilgiais geresnė – ir gilesnė, ir nuoširdesnė, ir nearogantiška. Jis priminė šimtmečius trunkantį Lietuvos-Čekijos bendradarbiavimą: čekų dalyvavimą Žalgirio mūšyje lietuvių gretose, dviejų šalių viduramžių dinastinius ryšius, panašią skaudžią komunizmo patirtį bei bendradarbiavimą Europos Sąjungoje, žlugus komunizmui. Adamkus sakė, jog lietuvių kiekvieną kartą skaitydami lietuvišką raštą susiduria su Čekija, nes lietuvių kalba iš čekų perėmė raides č, ž, š. „Čekija yra mūsų rašte“, kalbėjo prezidentas ir jo kalba nuskambėjo disonansu Klaus retorikai.

Tačiau grįžkime prie Adamkaus metinio pranešimo. Dauguma apžvalgininkų pranešime pasigenda optimizmo ir tvirtina, jog prezidentas nuklydo ten, kur politikai neturėtų nuklysti – į moralės sferą. Tiesa, prezidentas daug kalbėjo apie moralinius dalykus, bet niekas neuždraus šalies vadovui kalbėti apie tai, ką jis laiko svarbiausia problema.

Adamkus sakė, jog akį rėžia tas faktas, jog šiais metais, švenčiant Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, kaip niekada akį rėžia neatitikimas tarp garbingos istorijos ir Lietuvos piliečių masinio nusivylimo viskuo – pradedant ekonomika, politika, baigiant religija.

Tai esminė tiesa. Tiesa ir tai, jog Lietuvoje nuo nepriklausomybės atkūrimo nesukūrė atvira pilietinė visuomenė. Tačiau dėl to kalti ne vien politikai, ir prezidento apgailėstaviškai nieko nepakeis. Paprasčiausiai esame tokie, kokie esame, ir mums kol kas reikia išgelbėtojo – per vienus rinkimus toks buvo Paulauskas, per kitus Paksas ar Uspaskichas. Šiuo metu, atrodo, tokia išganytoja didelė tautos dalis nori matyti kandidatę į prezidentus Dalią Grybauskaitę. Adamkui sunku suvokti, jog tik pasikeitus kartoms Lietuvoje kažkas rimtai pasikeis politikoje bei moralėje. Šis nesupratimas atspindi tiek Adamkaus stiprybę, tiek silpnumą.

Dauguma problemų, kurias savo kalboje išvardino Adamkus, yra labai realios ir skaudžios – Lietuvai tikrai reikalinga aukštojo mokslo sistemos pertvarka, iš Lietuvos tikrai masiškai emigruojama, be abejonės, šalyje jaučiama stipri socialinė įtampa bei visuomenės susipriešinimas. Tačiau Adamkaus raginimas, kad valdžia nenusigręžtų nuo šių negerų simptomų, yra šauksmas tyruose – būtent dėl tų priežasčių, kurias išvardijo prezidentas, šalyje nesukūrė pilietinė valstybė, o lietuviška demokratija įgyja oligarchijos bruožų.

Ar gali prezidentas, kaip aukščiausias šalies pareigūnas, ką nors nuveikti. Šiuo metu tikriausiai labai nedaug. Jam paprasčiausiai trūksta įgaliojimų. Lietuva yra parlamentinė, o ne prezidentinė respublika.

Todėl Adamkaus kalboje pasigedau rimtų siūlymų, kaip reformuoti Lietuvos valdžios struktūras, jog valdžia būtų veiksminga. Ar vis dėlto mums tinkamiausia yra parlamentinė respublika, gal geriau būtų prezidentinė? Ar Konstitucijos ribojamas prezidentas nereikalingas iš viso, bet kas tada – dviejų rūmų parlamentas? Atsakymą vargu ar kas nors žino, bet viena aišku (ir tai tvirtai įvardijo Adamkus) – dabartinė Lietuvos politinė sistema veikia blogai.

Nukelta į 11 psl.

Ne už kalnų Žalgirio pergalės jubiliejus

EDMUNDAS SIMANAITIS

Vasario 24 d. Vilniaus galerijoje „Arka“ visuomenei buvo pristatyta dailininko Alfonso Čepausko jubiliejinės kūrybos paroda „Būties paženklėjimas“, apimanti 2004–2008 metus. Parodoje buvo pateikti grafikos, asambliažo ir skulptūros kūriniai.

Parodos katalogo pratarmėje dailėtyrininkė Nijolė Nevčesauskienė rašo: „Dailininko Alfonso Čepausko kūryba išlieka tradicinė, o kartu ir nauja. Derindamas tradicinės grafikos ir naujų technologijų galimybes, ieškodamas įvairesnių skulptūros – medžio, akmens ir metalo – plastiškos raiškos formų, autorius sugeba išlikti savitas ir originalus. Estampai ir skulptūros stebina racionaliu ir aiškiu siekiu kalbėti apie svarbius žmogaus būties aspektus, kartu dailininkas geba atrasti naujų ir aktualių plastinių formų, pamatyti specifinį medžiagos grožį ir faktūras.“ Jubilato kūryba gerai vertinama Lietuvoje ir užsienyje.

Dailininkas yra sukūręs per tūkstantį knygų ženklų. Šioje parodoje ekslibrisai nebuvo eksponuojami, mat šių metų vasarį Roterdame (Olandija) buvo atidaryta čekų istorinio kultūrinio plakato ir lietuvių ekslibriso paroda, kurioje pateiktos ir jubilato miniatiūros. Čepauskas ilgus metus vadovavo Lietuvos ekslibrisininkų klubui, o dabar yra šio klubo garbės prezidentas.

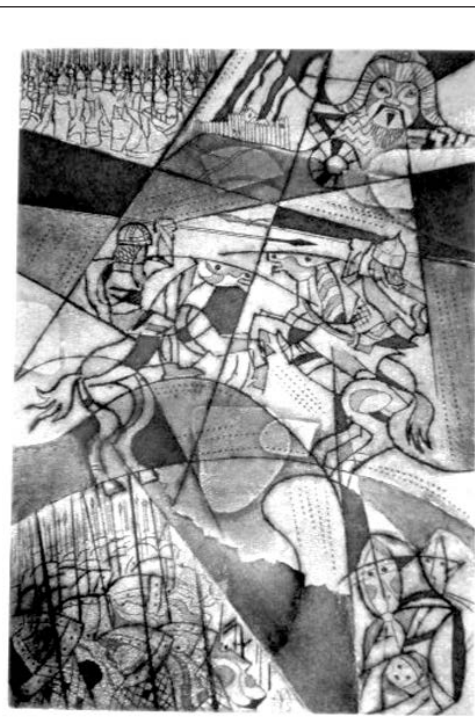
Čepausko ekslibrisai išsiskiria ypatingu išradingumu ir siurrealistine dvasia. Ekslibrisą esu linkęs laikyti prilygstančiu lyrikos kūriniui – eilėraščiui, išreikštam mažosios grafikos kalba. Dailininko knyga „Kaip sukurti ekslibrisą“ pasirodė 2008 m. Joje pateikiami dalykiški patarimai moksleiviui, pradedančiam grafikui, parodų rengėjui, dailės gerbėjui ir ekslibrisų kolekcininkui. Knygos autorius pratarmėje taikliai apibūdina knygos ženklo vaidmenį kultūroje: „Ekslibrisas – mažas grafikos kūrėlis, miniatiūra, mažas bandymas, sugebėjimų, interpretacijų ‘žaislas’. Tai tiltas į nuoširdų bendravimą su draugais ir pažįstamais, į ryšius su parodų rengėjais, kolekcininkais (...) Tad ekslibrisas, nors ir nedidelis, tačiau labai komunikabilus kūrinys, keliaudamas po pasaulį, garsina ir turtina šalies gyvenimą.“

Sovietmečiu su jubilatu ir kitais ekslibrisininkų klubo nariais teko rengti ekslibrisų parodas ir konferencijas Jonavoje. Šiuose renginiuose dalyvaudavo ne tik Lietuvos dailininkai, bet ir latvių, estų, lenkų, ukrainiečių, rusų, moldavų, kūrėjai iš Kazachstano ir kitų šalių. Sovietmečiu ekslibrisai dažniau ir lengviau prasmukdavo per „geležinę uždangą“, negu kiti meno kūriniai. Tokiu būdu būdavo palaikomas tam metui būdingas kultūrinis ryšys su Vakarų pasauliu.

Knygos autorius pažymi, kad klubo narių sumanymu per pastaruosius dvidešimt metų buvo surengtos: tarptautinės konkursinės parodos „Vilnius – metropolis Lituaniae“, „Žalgiriui–580“, „Sakralinis ekslibrisas“, „Gediminui–650“, „Catechismus–450“, „Lietuvos mokyklai–600“, „Baltijos kelias–89“, M. K. Čiurlioniui–125“, „Adomui Mickevičiui–200“ ir daugelis kitų.

Kai garbusis sukaktuvininkas įteikė man savo kūrybos ekslibrisą Žalgirio mūšio tema, čia pat švystelėjo mintis – juk ateinančiais metais Žalgirio pergalei sukanka 600 metų! Jungtinė Abiejų Tautų kariuomenė su talkininkais, vadovaujama Vytauto Didžiojo, pasiekė istorinę pergalę, nulėmusią valstybės likimą. Gerai žinoma, kad jau antras dešimtmetis vilkinamas sostinės Lukiškių aikštėje paminklo visų amžių Lietuvos Valstybės gynėjams sukūrimo klausimas. Atrodo nerealu tikėtis, kad sunkmečio sąlygomis kur nors Vilniuje, Kaune ar prie Kryžkalnio rasis paminklas, skirtas Žalgirio mūšio jubiliejui pažymėti. Galbūt Vyriausybė ras būdą, kaip Lukiškių aikštės gėdą užgesinti. Galbūt.

Tačiau visiškai įmanoma nelabai delsus paskelbti ekslibriso konkursą „Žalgirio pergalei–600“. Reikėtų numatyti, kuriems pasiūlymėjusiems pareigūnams, aktyviai dalyvavusiems Lietuvos kariuomenės, savanorių pajėgų, šaulių sąjungos atkūrimo darbuose, o taipgi partizanams-kariams savanoriams, žinoma, ir karinių misijų dalyviams bus siūloma sukurti ekslibrisus. Derėtų pakviesti dalyvauti konkurse ne tik Lietuvos dailininkus, bet ir užsienio šalių grafikus. Savaime suprantama, savignyos ir laisvės kovos tradicijų puoselėtoja – Krašto apsaugos ministerija, tikriausiai, neliks nuošalyje. Manau, kad dalykiniai Čepausko patarimai, organizuojant tokį konkursą, labai praverstų.

Dail. A. Čepausko kūrinio „Lemiamas susitikimas“ iš aplanko „Karšuvos poringė“ XII (43,5 x 29,5) nuotrauka.

KODĖL MUMS SVARBU BŪTI LIETUVIAIS?

RŪTA KUNCIENĖ

Gyvename svetingame krašte toli nuo Lietuvos – mūsų pačių, mūsų tėvų ar senelių Tėvynės. Esame maža tauta, todėl mums svarbu išlaikyti savo tautinį savitumą, kalbą ir papročius. Išlikti lietuviu ir išsaugoti lietuviybę, esant toli nuo Lietuvos, visų pirma padeda tvirta nuostata, perduodama iš kartos į kartą. Šeimos ir bendruomenės nuotaikos ir požiūris nulemia ir jaunosios kartos apsisprendimą – būti lietuviu ar nebūti valstybėje, kurioje persipynę tautos, rasės ir kultūros.

Didžiutis savo kilme ir tautybe padeda istorinė praeitis ir patirtis. Esame glaudžiais ryšiais susiję su mažu žemės lopinėliu didžiųjų valstybių kryžkelėje. Per jį žygiavo galingos kariuomenės. Didelės valstybės jį plėšė, dalinosi ir okupavo. Jos nesiskaitė su gyventojais, bandė ištrinti Lietuvos vardą iš pasaulio žemėlapių. Niekino ir draudė lietuvių kalbą. Mes du kartus skelbėme savo Nepriklausomybę, o mūsų pastangose išlikti daug tautos didvyrių ir eilinių žmonių padėjo galvas. Mes didžiuojamės knygnešiais, laisvės kovotojais partizanais ir disidentais, kurie dar visai neseniai buvo baudžiami kalėjimu ir tremtimi už kovą dėl tikėjimo bei žodžio ir spaudos laisvės.

Šiandien Lietuva nėra nepažeidžiama. Ji vis dar yra tas mažas žemės lopinėlis, galingo ir nedraugiško kaimyno stebimas ir veikiamas. Todėl po svečius kraštus išsibarstę lietuviai ir jų parama Lietuvai – yra ir pačios Lietuvos stiprumo šaltinis.

Mums, suaugusiems, Lietuva suteikia prasmę mūsų veiklai išemigravavę, kad nesijustume tarsi pakibę tarp žemės ir dangaus. O ką apie savo lietuvišką šaknis galvoja jaunoji karta? Maironio lituanistinės mokyklos abiturientai ir devintų klasių atstovai savo mintis turėjo progą išsakyti vasario mėnesį Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL) vykusiame Laisvės premijos politinių studijų savaitgalio moksleivių simpoziume. Maironio lituanistinė mokykla garsi ne tik tuo, kad tai didžiausia lietuvių mokykla už Lietuvos ribų. Ją baigusieji plačiai dalyvauja lietuvių bendruomenės ir organizacijų veikloje. Buvę mokyklos auklėtiniai važiuoja į Lietuvą ir dirba labdaros organizacijose, globojančiose benamius vai-

Maironio lituanistinės mokyklos Lemont moksleiviai.

kus ir našlaičius. Šią mokyklą baigę jaunuoliai dalyvavo Sibiro ekspedicijose, kurių metu buvo lankomos lietuvių trėmimų vietos ir tvarkomos tremtinių kapavietės.

Trečdalis simpoziumo metu pasisakiusių jaunuolių ir merginų yra antroji karta, gimusi Amerikoje. Kiti du trečdaliai yra gimę Lietuvoje, bet didesnę savo gyvenimo dalį praleidę Amerikos Jungtinėse Valstijose.

Skaitytojų dėmesiui pateikiu patrupintus moksleivių pasisakymus.

– Mano vardas **Žara Kisieliūtė**. Aš esu antros generacijos lietuvė. Man lietuviybė svarbi, nes aš jau nuo mažens žinau lietuvių kalbą ir istoriją. Būti lietuve čia Amerikoje, nėra lengva. Aš visą savo gyvenimą bandau savo lietuviybę išlaikyti.

– Aš esu **Gediminas Navickas**. Esu 10 skyriaus mokinys. Aš gimiau Lietuvoje ir atskridau čia, kai man buvo tik šeši metai. Man svarbu lietuviybę išlaikyti, nes mes turim tokią turtingą istoriją, ir man labai įdomu apie ją mokintis.

– Mano vardas **Marija Žimkutė**. Aš esu dešimto skyriaus mokinė, esu gimusi Lietuvoje. Man išlaikyti lietuviybę svarbu, nes aš noriu išlaikyti ne tik savo lietuvišką pilietybę, bet ir savo lietuvišką ateitį.

– Mano vardas **Algis Marcinkevičius**. Aš lankau devintą klasę. Nors aš nesu gimęs Lietuvoje, jaučiuosi kaip tikras lietuvis. Aš lankau šeštadieninę mokyklą, lietuviškus skautus ir kas vasarą keliauju į savo tėvynę pabūti su seneliais ir padraugauti su lietuviais draugais. Bet tai nėra pakankama, kad išlaikyti lietuviybę. Yra lotyniška patarlė „Acta non verba“. Tai reiškia – darbai, ne žo-

džiai. Reikia ne vien tik kalbėti lietuviškai, bet ir paremti tuos žodžius darbais. Reikia dalyvauti lietuviškuose klubuose, grupėse ir būreliuose. Reikia skaityti lietuviškus laikraščius ir lankyti lietuviškas interneto svetaines. Bet svarbiausia – dirbti tėvynės naudai ir visų žmonių gėrybei.

– Man svarbu būti lietuviu, kad galėčiau pasakyti kitiems žmonėms apie Lietuvą. Lietuvių kultūra yra graži, ir svarbu, kad kiti žinotų. – **Adomas Juodis**, 10 klasė

– Man svarbu būti lietuviu, nes aš noriu su savo seneliais susikalbėti ir noriu išlaikyti ryšį su savo draugais ir šeima Lietuvoje. Nors aš gyvenu Amerikoje, aš einu į Maironio mokyklą, kad galėčiau išlaikyti savo lietuviybę. – **Julius J.**

– Mano vardas **Gabrielė Murauskaitė**. Aš esu gimusi Lietuvoje. Man svarbu būti lietuve, nes nedaug žmonių kalba lietuviškai, ir aš noriu palaikyti tradicijas. Aš lankau tautinius šokius, ir daug mano draugų yra lietuviai. Namuose mes kalbame tik lietuviškai.

– Aš esu **Žygmantas Riauka**. Gimiau Lietuvoje. Man svarbu išlaikyti lietuviybę, nes lietuviai yra pati drąsiausia tauta pasaulyje. Jie buvo pirmi, kurie atsiskyrė nuo Tarybų Sąjungos. Lietuva šiais metais švęs 1000 metų. Aš važiuosiu į Lietuvą švęsti šią šventę.

– Mano vardas yra **Danielius Jurgutis**. Aš esu 10 klasės mokinys, gimiau Lietuvoje. Man yra svarbu išlaikyti lietuviybę, nes lietuvių kalba yra labai sena ir graži kalba. Tik 3 milijonai žmonių kalba ja, ir aš labai džiaugiuosi, kad aš esu vienas iš tų žmonių.

– Aš esu **Kotryna Tamašauskaitė** iš 9 skyriaus. Aš gyvenu Ame-

rikoje jau 11 metų ir grįžtu į Lietuvą kiekvienais metais. Kai buvome Lietuvoje, lietuviybė nebuvo tokia svarbi. Bet kai tave skiria tūkstančiai mylių, tada meilė sustiprėja, ir Lietuvą pradėdi daugiau gerbti.

– Mano vardas **Ieva Vidugirytė**. Man svarbu būti lietuve, nes aš ten gimiau, ir man labai svarbi mano tėvynė. Jei nebūčiau lietuve, nebūčiau susipažinus su savo geriausiais draugais.

– Mano vardas **Aistė Šeškaitė**. Aš gimiau Lietuvoje. Lietuvių kalba yra labai graži. Lietuviybę išlaikome įvairiais būdais – lankome lietuvišką mokyklą, šokius, šnekame lietuviškai, draugaujame su lietuviais. Be šitų dalykų negalėtume skaitytis lietuviškai. Aš esu lietuvė.

– Mano vardas yra **Brigita Kurintytė**. Aš esu gimusi Lietuvoje ir dėl to labai džiaugiuosi. Aš atskridau iš Kauno prieš maždaug 7 metus. Būdama lietuve aš jaučiu didžiausią ir karščiausią pagarbą ir meilę Lietuvai. Aš jau 6 metus lankau Maironio lituanistinę mokyklą. Iš pradžių lankiau dėl to, kad tėvai liepė lankyti. Bet dabar lankau su dideliu malonumu, norėdama gilintis į Lietuvos istoriją, norėdama mokintis teisingai rašyti ir kalbėti lietuviškai. Tuo pačiu aš noriu bendrauti su lietuviais. Aš visą gyvenimą išlaikysiu lietuviybę, stengsiuosi raginti ir kitus lietuvius nepamiršti savo tėvynės Lietuvos. Juk galima išvežti lietuvių iš Lietuvos, bet lietuviybės niekaip ir niekad neatimsi iš tikro lietuvio. Lietuviybė visada degs mano širdyje.

– Mano vardas **Karolina Veberaitė**. Aš esu 10 klasėje. Esu gimusi Lietuvoje. Mūsų tėvynė vardu Lietuva yra nuo senovės kentėjusi ir vargusi. Pagaliau atgavę laisvę, mes turėtume išlaikyti savo papročius ir tradicijas. Mūsų istorija yra per daug svarbi ir brangi, kad ją pamirštume. Man svarbu išlikti lietuve, nes mūsų šitiek mažai – tik trys milijonai, ir jei mes savo kalbos ir kultūros neišlaikysime, tai ši maža šalis išnyks negrąžinamai.

– Mano vardas **Emilija Kasinskaitė**. Aš esu 10 klasėje. Esu gimusi Lietuvoje. Lietuva per amžius buvo žinoma, nuo Mindaugo laikų iki 2009 metų. Man lietuviybė svarbi, nes mūsų pasaulyje yra labai mažai ir kasmet mažėja. Mūsų istorija yra gana skaudi, bet ji mūsų valstybę sustiprino. Tai kryžiuočiai, carai, beširdžiai komunistai, kurie mus bandė nužeminti ir Lietuvą mūsų atimti. Lietuviai susikibę rankomis, giedodami himną, neginkluoti – nugalėjo. Man lietuviybė svarbi, nes ten mano tėvynė, maža šalis, kuri turi didelę širdį.

– Mano vardas **Paulius Dambrauskas**. Aš gimęs Lietuvoje. Man Lietuva yra ne tik šalis, bet ir meilė.

Nukelta į 8 psl.

Žiūrovai ir moksleiviai Laisvės premijos politinių studijų savaitgalio moksleivių simpoziume.

Povilo Žemaitaičio nuotraukos.

NUOMONĖ

Ar nešvankumas vyrauja Lietuvoje?

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Vienas puošniausių bei skaisčiausių žiedų yra mandagumas, dabinant bet kurį asmenį, nepaisant, ar tai būtų moteris, ar vyršikis! O va, praeivio pirmąjį žvilgsnį patraukia žmogaus žavi išvaizda: dailus naujimas ir gražus veidas. Tačiau pažinus jį iš arčiau ar tik pasikalbėjus ir, jei jo kalba skamba storžieviškai ar netgi yra nešvankiais žodžiais perpinta, tai tuojau atgraso nuo bet kokio bendravimo, kad naujoji pažintis neapkrėstų ir jo paties ne tik savo nešvaria kalba, bet galbūt ir panašia negryna galvosena.

Kadaise teko skaityti vieno mūsų intelektualo gilią mintį, jog mandagumas yra visų žmonių tiesioginė pareiga. Kuo daugiau mokslo ragavęs, juo ta pareiga yra svarbesnė ir labiau privaloma. Mandagumas yra artimo meilės veiksmas, storžieviškumas yra savimeilės pluta. Tikra tiesa! Juo kas yra kilnesnis, tuo mandagiau elgiasi su žmonėmis.

Visa tai suprasdamos bei įvertindamos ir mūsų mamos laisvoje Lietuvoje nuo pat pirmųjų vaikystės dienų mokė, jog mandagumas, kaip ir nuoširdi šypsena, nieko nekainuoja, o laimi viską.

Perskaičius „Drauge“ atkarpą (69 puslapių) – Vytauto Čepiausko romaną „Pinklės“, didžiai nustebino joje vartojama kalba bei autoriaus „lakios“ vaizduotės sukurti vaizdai. Jau pačioje pradžioje jo duotas nešvankus reginys išplėtė skaitytojo akis ir pakėlė antakius. Išivaizduokite sau, ne bet kur, o gražiame Palangos paplūdimy literatūriškai sukurtas ne tik nešvankus, bet bemaž pornografinis veiksmas.

O visas romanas nuo pradžios iki pabaigos pridrebtas nešvankiausių žodžių. Baigęs skaityti „Pinklės“, išėjai visą „universitetinį“ nešvankumo kursą. Štai vos sauželė iš maždaug dešimties ten paskleistų „grožybių“: „m...ė, š...u“, š...si, s...ė, r...a; mat, jop“ ir pan.

Pasiguodus vienai visuomenininkei, skaičiusiai tą praėjusių metų „Draugo“ romano konkurse premijuotą (sic!) knygą, jos pastaba buvo trumpa: „Visi romanai Lietuvoje tokie, netgi poezija.“ Argi? Nesinori tikėti. Nejaugi mūsų tauta per trumpą pusšimtmetį šėtono „glėbyje“ apsivertė aukštyn kojom? Juk mūsų kartai Lietuvoje tie žodžiai nei girdėti, nei regėti. O dar spaudoje?

Rašytojas palyginimui drįsta duoti nešvankų mūsų liaudies priežodį. Pasakodamas apie svorį numetusį vyrą, jis rašo: „Paliko tik skūra, r...a ir guziks (?).“ Na, ir Vincas Krėvė surinko ar ne 15,000 liaudies patarlių, priežodžių bei posakių ir išleido rinkinį, kuriame pasitaikydavo „liaudies išminties“, kaimiečių gamtiniais žodžiais išsakytos, bet niekas gyvenime jų nevartojo, juo labiau spaudoje. Viena kultūrininkė,

stambaus ūkininko dukra, augusi samdinių apsupta: merginų ir bernų, pasisakė niekad negirdėjusi iš jų nešvankių žodžių. Tik pastebėjo, kaip apie pasimetusi atmintimi pašiepdavo: „Kur š...o, ten paliko.“

Vai, ir mūsiškė rašytoja negailėjo žodžių prieš nešvankumą. Ji apibendrina: „‘Draugas’ yra švarus dienraštis, didžiuojasi kultūriniu priedu, turi vaikų skyrių, todėl jam reikia tokių tėvynėje premijuotų romanų, kaip šuniui penktos kojos.“

Prieš tuziną metų, dar dirbant Lietuvių kultūros muziejuje, sykį atvyko iš Lietuvos du jaunuoliai, gal kokių 20 metų amžiaus gražuoliai. Elgėsi kaip „mandročiai“, atsisakė sumokėti už įėjimą. O svečių knygoje vienas parašė P....s, o kitas B....s. Pirmasis žodis nei laisvoje Lietuvoje niekad negirdėtas. Tiktai čia Monika Bončkutė internete pakartotinai juo švaistėsi.

Nebuvome ir mes laisvoje Lietuvoje šventi. Mūsų karta šeimoje tėvų buvo laikoma griežtoje, nors teisingoje drausmėje, klasės auklėtojos pastangomis keliami į kultūringesnes tiesos, gėrio bei grožio pasaulio pažinimą, nė nemėgino bjauriai kalbėti ar, gink Dieve, nusikeikti, nors ir „gražiu“ lietuvišku keiksmažodžiu „rupūže“. Klasės „pravadyrės“ (taip mokiniai vadino ką dabartinėje Lietuvoje vadina „lydere“ arba „lyderiu“) apkrestai mums retkarčiais išsprūsdavo žodis „šubertas“. O visi klasiškai žinojo, jog ta „gudruolė“ ar „galvočius“ toli gražu ne Austrijos kompozitorių Franz Schubert mini...

Įdomu, ar mūsų gabūs rašytojai Lietuvoje suvokia, kad bet kokie nešvankumai jiems garbės neneša, jų kūrybos nepraturtina, juolab nepagražina, jokios literatūrinės vertės nepakelia, o tik gėdingai pristato savo tautą. O tokie mūsų istoriniai „draugai“, kaip lenkai, tik galėtų iš naujo pasityčioti lietuvius esant „chamais, muzikais, nepraustaburniais“... Argi tai būtų mūsų garbingų rašytojų siekis?! Juo greičiau jie apsišvarins, juo labiau visa tauta juos gerbs! Juk jie yra savo vaikų bei vaikaičių auklėtojai.

Pabaigai vertėtų priminti Fulton John Sheen (1895–1979; krikščytas Peter vardu, Fulton jo motinos mergautinė pavardė), amerikietį vyskupą, dabar minimą Dievo tarną. Jis dėstė filosofiją ir teologiją, 20 m. vedė radijo programą, po to perėjo į televiziją ir 13 m. vedė programą „Life Is Worth Living“; apdovanotas „Emmy“ apdovanojimu kaip Most Outstanding Television Personality. Jis yra labai reikšmingai parašęs: „Iš tikrųjų, skaudu matyti, kuomet tie, kurie turi literatūrinę dovaną patraukiančiai rašyti, yra pilni neapsakomai bjaurių vaizdų. Tokių raštų skaitytojais, aišku, pateisina save, kad skaitą tik dėl kūrybinio stiliaus. Lygiai taip pat būtų galima sakyti, kad yra leistina imti nuodus, jei tik jie yra cukrumi pasaldinti.“

KANDIDATAI Į LF KONTROLĖS KOMISIJĄ KĘSTUTIS JEČIUS

Kęstutis Ječius

Esu 75 metų pensininkas. 38 metus dirbau architektūros, inžinerijos ir statybos versle kaip architektūros inžinierius.

Su žmona atšventėme 50 metų vedybinę sukaktį. Užauginom ir išmokslinom 4 vaikus. Dabar rūpinamės 9 anūkais.

1996 m. buvau išrinktas į LF Tarybą, kurioje išbuva 9 metus. Nuo 2006 m. esu LF valdyboje. 8 su puse metų buvau LF Pelno skirstymo ir Įstatų komiteto narys. 4 su puse metų pirmininkavau Pelno skirstymo komitetui.

Kaip LF valdybos narys esu paruošęs „LF Raštinės vidaus taisykles/Standard Office procedures“, kurios buvo priimtos LF Tarybos ir naudojamos su atitinkamais pakeitimais iki šiol. Daugiau nei 10 metų dirbau Pasaulio lietuvių centre, Lemente, IL, 3 metus pirmininkavau PLC valdybai. Vis dar einu pastato ir aplinkos priežiūros pareigas.

Esu Akademinių skautų sąjungos narys. Per 50 metų esu pirmininkavęs ir išdininkavęs visiems Lietuvių skautų sąjungos ir Akademinių skautų sąjungos padaliniams.

Išbuvęs LF Tarybos ir valdybos nariu esu gerai susipažinęs su Fondo paskirtimi ir tikslais. Kraštui ir pasauliui atsidūrus ekonominėje krizėje esu pasiryžęs Fondui atiduoti visą savo sielą, būti darbingas bei kūrybingas.

MILDA MARIJA ŠATIENĖ

Gimiau Lietuvoje, Panevėžyje, kur baigiau vidurinę mokyklą. Vėliau mokiausi Vilniaus universitete, įgijau ekonomisto specialybę, dirbau ekonomiste Vilniaus naftos produktų tiekimo valdyboje.

Atvykau į JAV 1978 m. Vilniuje susituokusi su Amerikos lietuviu Viktoru Šatu ir gyvenau čia jau 30 metų. Mūsų šeimoje yra du suaugę, aukštus mokslus baigę vaikai Tomas ir Dalia. Atvykusi į JAV jau 1980 m. pradėjau dirbti mokytoja Cicero lituanistinėje mokykloje, o vėliau – buvusioje Dariaus ir Girėno lituanistinėje mokykloje, Jaunimo centre. Nuo 1995 m. 10 metų dėščiau geografiją ir etnologiją Pedagoginiame Lituanistikos institute, Jaunimo centre. Vienu metu buvau Instituto direktore.

Nuo 1999 m. esu Jaunimo centro Tarybos narė, o nuo 2000-ųjų dirbu Centro valdybos pirmininke. Priklausau Vaikų globos būreliui „Saulutė“, rašau į lietuvišką spaudą. Nuo 2006 m. esu JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos narė.

– Kada ir kaip pradėjote savo veiklą LF?

– Kai dėščiau Pedagoginiame lituanistikos institute, dabar jau miręs dėstytojas Juozas Masilionis, LF narys, 2001 m. pakvietė mane į LF narių suvažiavimą. Tada ir tapau Fondo nare.

– Kodėl įstojote į LF?

– Mane labai sužavėjo LF veikla ir jo tikslai remiant Lietuvių Bendruomenės įvairiašakę veiklą JAV.

– Kokia yra Jūsų profesinė patirtis?

– Iš profesijos esu ekonomistė, nors ir neteko dirbti šioje srityje atvykus į JAV. Jau 9 metai dirbu Čikagos Jaunimo centro valdybos pirmininke, 10 metų esu JC Tarybos narė.

– Kuo Jūsų patirtis naudinga LF?

– Būnant Valdybos pirmininke

Milda Marija Šatienė

tenka organizuoti įvairius kultūrinius renginius Centre. Taip pat koordinuoti Valdybos veiklą, susijusią su Centro išlaidų ir jo veiklos pagerinimu.

– Kuo Jūsų patirtis naudinga lietuvių visuomenei?

– Jaunimo centre rengiamos tautinės šventės, koncertai, teatro festivaliai, susitikimai su meno ir mokslo žmonėmis. Lietuvių visuomenė džiaugiasi, kad yra Centras, kur galima pasisemti dvasinio peno ir susirinkus tarp savųjų, maloniai pabendrauti.

– Kodėl kandidatuoju į LF Tarybą?

– Tikiuosi, kad mano patirtis gali būti sėkmingai panaudota dirbant Fonde.

– Kaip vertinate LF veiklą dabar ir ko tikėtės iš Fondo ateityje?

– LF finansiškai remia studentus, lietuviškas mokyklas, lietuviškų knygų leidimą, lietuvių centrus ir t.t. Tikiu, kad jis ir toliau sėkmingai plėtos savo veiklą.

Vilnius, balandžio 22 d. (ELTA) – Neries pakrantėje netoli Seimo rūmų kyla Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato skulptoriaus Roberto Antinno kūrinys „Puskalnis“. Tai viena iš trijų Vši „Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“ (VEKS) užsakytų skulptūrų. **ELTOS** nuotr.

Pramonės projektai gali padaryti nepataisomos žalos

Vilnius/Helsinkis, balandžio 23 d. (ELTA) – Baltijos jūra yra unikali jūrinė ekosistema, kurioje, palyginus su kitomis pasaulio jūromis, dėl specifinių ekologinių sąlygų esama labai nedaug gyvūnijos ir augalijos rūšių, tačiau šios populiacijos yra genetiškai unikaliai, pabrėžė prezidentas Valdas Adamkus apskritojo stalo diskusijoje Helsinkyje.

Lietuvos vadovo teigimu, Baltijos jūrai, kuri priskiriama pačioms pažeidžiamiausiomis pasaulio jūroms, didžiuliai pramonės projektai gali padaryti nepataisomos žalos.

„Reikia tokio dialogo, kuris atitektų Europos Sąjungos (ES) principus ir griežtus aplinkosaugos reikalavimus, įtvirtintus ne tik ESPOO konvencijoje, bet ir ES dokumentuose, kurie leido sukurti saugomų teritorijų tinklą NATURA 2000“, – apie ES ir Rusijos energetinį dialogą kalbėjo prezidentas.

Šalies vadovas pranešė, kad Lietuvoje tebevyksta viešieji Šiaurės dujotiekio „Nord Stream“ pateiktos Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos svarstymai.

V. Adamkus pabrėžė, kad Lietuvos mokslininkams ir visuomenei nerimą kelia dujotiekio trasoje susikaušęs milžiniškas kenksmingų teršalų kiekis, taip pat dujotiekio tiesimo darbai, kurie sukels dugno nuosėdas

ir kartu sudarys įvairių kenksmingų kancerogeninių junginių, pasklisiančių kur kas plačiau, nei rodo pateikta dujotiekio statybos ataskaita.

Lietuvos vadovas apgailestavo, kad Šiaurės dujotiekio projektas *de facto* jau padalijo aplink Baltiją esančias šalis.

„Tikiu, kad ne tik kai kurių Baltijos šalių vyriausybės turi tarti žodį. Itin svarbu, kad į šį procesą įsitrauktų ir nevyriausybines organizacijas, mokslininkai, tarptautinės organizacijos, tokios kaip HELCOM, ir skaidriai, itin atsakingai įvertintų galimas pasekmes“, – teigė šalies vadovas ir priminė pastarosiomis dienomis nuskaubėjusį Latvijos prezidento siūlymą dujotiekį „Nord Stream“ tiesti sausuma.

V. Adamkus pabrėžė, kad tai leidžia tikėtis Baltijos jūros šalių vienybės kovojant prieš pavojų aplinkai keliančią dujotiekio trasą.

Pasak V. Adamkaus, Lietuva siūlė ir siūlo svarstyti kitus projektus sausuma, tokius kaip „Gintarinis dujotiekis“, kurie būtų mažiau pavojingi.

„Mes pasirengę vesti Europos dialogą. Tikiu, kad galime rasti mums reikalingus sprendimus, ar tai būtų kiti galimi energijos ištekliai, kurie Europoje vis populiarėja, ar kitos dujų ir naftos tiekimo kryptys“, – sakė Lietuvos vadovas.

Nijolei Sadūnaitei įteikta laisvės premija

Atkelta iš 1 psl.

„Esu sujaudinta ir jaučiuosi neverta tokio apdovanojimo“, – tikino N. Sadūnaite. Premiją ji ketina paaukoti vienuolynui, kuriam priklauso, remontuoti. Neseniai nuo gaisro gerokai nukentėjo pastato stogas ir palėpė.

„Sumanymas įsteigti tokią premiją kilo matant, kaip iš Lietuvos emigruoja žmonės, ypač jaunimas. Nebegalėjome toliau pasyviai stebėti, kaip nyksta lietuvių tauta. Nusprendėme imtis veiklos – ugdyti tautiškumą ir patriotizmą, skatinti jaunosios kartos sąmoningumą“, – sakė R. Marcinkevičius.

Iki šiol premija, kuria siekiama pagerbti tautine patriotine veikla Lietuvai ir lietuvių tautai nusipelnčius asmenis, buvo teikiama ten, kur ji buvo įsteigta – Los Angeles. Šiomet politinių studijų savaitgalis, kartu ir Laisvės premijos įteikimo iškilnės, buvo perkelta į Čikagą, kur gyvena gausesnė lietuvių bendruo-

menė.

Medicinos profesorius R. Marcinkevičius nuo 2006 m. kasmet iš savo asmeninių lėšų premijai skiria bent po 1,000 dolerių. Šiuo metu veikia ir Laisvės premijos fondas, kuriam gali aukoti visi norintieji.

Pirmąją Laisvės premija buvo apdovanota (po mirties) Sausio 13-ąją prie Vilniaus televizijos bokšto nuo sovietų tankų žuvusi Loreta Asanavičiūtė. 2007 m. apdovanojimas skirtas už tarnybą ir darbą Tėvynės labai Baltarusijoje žuvusiam Valstybės saugumo departamento karininkui bei diplomatui Vytautui Pociūnui. Pernai apdovanoti du laureatai: JAV Lietuvių Bendruomenės New York apygardos pirmininkė Ramutė Žukaitė ir dienraščio „Lietuvos žinios“ vyriausiasis redaktorius Valdas Vasiliauskas.

„Ketinu tęsti šią premijos teikimo tradiciją. Turime rimtų ketinimų politinių studijų savaitgalius perkelti į Lietuvą“, – užsiminė R. Marcinkevičius.

Prisiminta Vilniaus geto atkūrimo programa

Vilnius, balandžio 23 d. (BNS) – Vyriausybė ketina atnaujinti prieš 6 metus patvirtintos Vilniaus istorinio geto būdingų fragmentų atkūrimo programos vykdymą. Toks sprendimas priimtas per Vyriausybės kancelerio vadovaujamą pasitarimą.

„Istorinis žydų kvartalas – neatšiejama Vilniaus kaip daugiataučio ir tolerantiško miesto paveldo dalis, kuria galima didžiuotis ir parodyti tarptautinei visuomenei“, – sakė Vyriausybės kancleris Deividas Matulionis. Anot jo, atstatant žydų kvartalui būdingus fragmentus, negalima pamiršti ir tinkamo Vilniaus Didžiosios sinagogos įamžinimo.

Per pasitarimą nuspręsta sudaryti darbo grupę, kuri, tardamasi su Lietuvos žydų bendruomene, parengtų siūlymus dėl Vilniaus istorinio geto būdingų fragmentų atkūrimo programos atnaujinimo ir pateiktų juos premjerui Andriui Kubiliui.

2002 m. Vyriausybės patvirtinta Vilniaus istorinio geto būdingų frag-

mentų atkūrimo programa siekiama išsaugoti ir įamžinti išlikusį sostinės senamiestyje šimtmečiais kurtą žydų kultūros paveldą, išryškinti žydų gyventų kvartalų urbanistinį, architektūrinį ir etnografinį savitumą.

Pagal programą remiantis išlikusia istoriografinė, ikonografinė ir archeologinė medžiaga užsimota atkurti per Antrąjį pasaulinį karą nukentėjusių ir tarybiniais laikais pakeistų arba nugriautų gatvių, pastatų vaizdą, atstatant Vilniaus geto laikų architektūros pagrindinius bruožus.

Vilniuje prieškarį klestėjo gausi ir turtinga žydų bendruomenė, saugojusi per kelis šimtmečius išpuoselėtą jidiš kultūrą. Europoje Vilnius buvo vadinamas Šiaurės Jeruzale.

Per nacių okupacija dauguma beveik 220 tūkst. Lietuvos žydų buvo sunaikinti, jų turtas išgrobstytas. Didelėje Vilniaus senamiesčio dalyje gyvenę žydai buvo uždaryti į kelis aptvertus kvartalus, iš kur buvo varomi į mirtį.

Sumažinti politikų ir pareigūnų atlyginimai

Vilnius, balandžio 23 d. (BNS) – Seimas priėmė įstatymų pataisais, kuriomis laikinai sumažinti atlyginimai valstybės politikams, pareigūnams, tarnautojams, teisėjams.

Įstatymų pataisomis sumažinti politikų bei pareigūnų pareigūnų atlyginimų koeficientai, pagal kuriuos skaičiuojamas jų atlyginimas.

Seimo pirmininko atlyginimas neatskaičius mokesčių priėmus pataisais mažėja nuo 12 iki 10,7 tūkst. litų, ministro – nuo 11 iki 9,9 tūkst. litų, Seimo nario – nuo 9 iki 8 tūkst. litų.

Sumažinti atlyginimai ir Seimo, Lygių galimybių, Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus tarnybų, įvairių komisijų, kitų įstaigų vadovams. Taip pat sumažinti atlyginimai Generalinės prokuratūros prokurorams, tačiau

apygardų ir apylinkių prokurorams atlyginimai palikti neliesti. Generalinio prokuroro atlyginimas sumažintas nuo 7,9 iki 6,9 tūkst. litų neatskaičius mokesčių, Generalinės prokuratūros eilinio prokuroro – nuo 6,1 iki 5,3 tūkst. litų.

Taip pat Seimas paliko nemažintus, nors buvo planuota, merų bei vicemerų atlyginimus. Didesniųjų savivaldybių merų atlyginimas siekia 5,7 tūkst. litų neatskaičius mokesčių, mažesniųjų savivaldybių merų – 4,9 tūkst. litų.

Seimas pritarė siūlymams mažinti ir daugiau uždirbančių valstybės tarnautojų atlyginimus. Aukščiausios kategorijos tarnautojų atlyginimas mažinamas nuo 6,1 iki 5,4 tūkst. litų neatskaičius mokesčių.

Siūloma atsisakyti vertimų tvirtinimo pas notarus

Vilnius, balandžio 23 d. (BNS). Teisingumo ministras Remigijus Šimašius siūlo atsisakyti reikalavimo pas notarą tvirtinti dokumentų vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumą. Tai – vienas iš pasiūlymų, kurie pateikti įvertinus notarų veiklą.

Tvirtinant vertimus notaras paprastai liudija ne paties vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumą, o vertėjo parašo tikrumą. Anot Teisingumo ministerijos, toks veiksmas visai netikslingas, o jį atlikti kainuoja ir gaištamasis laikas.

Teisingumo ministerija taip pat siūlo kai kuriais atvejais panaikinti privalomą reikalavimą notariškai tvirtinti ir dokumentų nuorašus bei išrašus, tikrinti parašo tikrumą. Notariškai neturėtų būti tvirtinamos tos dokumentų kopijos, kurios yra pateikiamos asmeniškai pristatant dokumentų originalus. Reikalauti notarinio patvirtinimo siūloma tik tuomet, kai tai numatyta įstatyme arba asmuo dokumentus pateikia ne pats asmeniškai, pavyzdžiui, paštu ar per pasiuntinį.

„Planuojant notarų paslaugoms taikyti šaunaudomis grįstus įkainius, kai kurie iš notarinių veiksmų brangs, tad labai svarbu panaikinti tas procedūras, kurios yra nebūtinės“, – sakė R. Šimašius.

Tarp siūlymų taip pat numatoma peržiūrėti ir panaikinti tas įstatymų nuostatas, kuriose įtvirtinti nepagrįsti reikalavimai tvirtinti kopijas pas notarus. Dalį dokumentų nuorašų ar išrašų bei parašo tikrumo faktų siūloma leisti tvirtinti ir advokatams, jei su jais yra sudaryta teisinių paslaugų sutartis.

Greta šių siūlymų dar bus svarstomos galimybės atsisakyti ir dalies su nekilnojamuoju turtu susijusių sandorių ar veiksmų notarinio tvirtinimo tuomet, kai viena iš susitariančių šalių yra valstybė, taip pat notariškai nebetvirtinti ir dovanojimo sutarčių, kurių vertė didesnė nei 50 tūkst. litų, ir kitų atvejų.

Teisingumo ministerija reikiamus teisės aktų projektus žada parengti artimiausiu metu.

Pasaulio naujienos

Pareikšta JAV nuostata dėl Irano ir Palestinos valstybės

Washington, DC, balandžio 22 d. („Reuters“/AFP/BNS) – JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton pareiškė, kad Jungtinės Valstijos rengiasi „labai griežtoms sankcijoms“ Iranui, jeigu pastarasis neatsisakys savo branduolinės programos.

„Mes taip pat atliekame parengiamąjį darbą labai griežtiems apribojimams, kurių gali prireikti, jeigu mūsų pasiūlymai bus atmesti, arba jeigu procesas bus be rezultatų ar nesėkmingas“, – sakė H. Clinton pranešime apie JAV užsienio politiką.

Atstovų Rūmų užsienio reikalų komitetui ji nurodė Iraną ir jo branduolinę programą svarbiausiu dabartinės JAV administracijos užsienio politikos uždaviniu.

„Mums žinoma būtinybė neleisti Iranui įsigyti branduolinį ginklą, – pridūrė ji. – Po daugelio metų, kai Jungtinės Valstijos buvo iš esmės nuošalyje, dabar jos yra visateisės tarptautinių derybų su Iranu partnerės.“

Komiteto pirmininko demokrato Howard Berman paklausta, kiek gali prireikti laiko, kad būtų pasiekta re-

JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton

zultatų Irane, H. Clinton atsakė, jog JAV administracija vis energingiau ir tiesiau bendrauja su sąjungininkėmis ir ieško ryšių su Irano valdžia.

JAV valstybės sekretorė Atstovų Rūmų užsienio reikalų komiteto nariams taip pat pareiškė, kad Jungtinės Valstijos nepalaikys ryšių ir finansiskai nerems Palestinos vyriausybės, kurioje bus judėjimo „ Hamas“ atstovų, nebent „ Hamas“ sutiktų laikytis trijų tarptautinių sąlygų – atsakyti smurto, pripažinti Izraelį ir sutikti laikytis ankstesnių Palestinos autonomijos įpareigojimų.

Turkija ir Armėnija sutarė dėl tolesnių dvišalių santykių

Armėnija.

Vilnius, balandžio 23 d. („Interfax“/BNS) – Nesutariančios kaimyninės valstybės Turkija ir Armėnija, kurios nepalaiko diplomatinių ryšių, vykstančiose susitaikymo derybose sutarė dėl dvišalių santykių normalizavimo gairių, pranešė Turkijos užsienio reikalų ministerija.

Ši žinia paskelbta likus vos dviem dienoms iki balandžio 24 d., kai Armėnija minės Osmanų imperijoje vykdytų masinių armėnų žudynių metines. Prieš 2 savaites Turkijoje viešėjęs Jungtinių Valstijų prezidentas Barack Obama paragino abi valstybes tęsti pastangas normalizuoti dvišalius santykius.

Už uždarų durų vykusiose derybose, kurioms tarpininkavo Šveicarija, buvo „pasiekta konkreti pažanga ir abipusis supratimas. Opiausias vykstančių derybų klausimas yra įnirtingas šalių ginčas dėl to, ar Pirmojo pasaulinio karo metais Osmanų imperijoje vykdytos masinės armėnų žudynės buvo genocidas. Turkija atsisako užmegzti diplomatinius santykius su Armėnija, nes Jerevanas vykdo aktyvią tarptautinę kampaniją, kad masinės armėnų žudynės būtų

pripažintos genocidu.

Kiek anksčiau šį mėnesį Turkijos ministras pirmininkas Recep Tayyip Erdogan atmetė susitarimo su Armėnija galimybę, kol nebus išspręstas Jerevano konfliktas su Azerbaidžanu dėl Kalnų Karabacho. Tai Turkijos premjeras nurodė atsakydamas į Armėnijos prezidento Serž Sargsian pareiškimą, kuriame jis išreiškė viltį, kad iki spalio mėn. siena su Turkija vėl bus atidaryta.

Balandžio 6 d. lankydamasis Ankaroje JAV prezidentas B. Obama paragino Turkiją ir Armėniją vesti dialogą bei pareiškė, kad derybos „labai greitai gali duoti rezultatų“.

Nenorėdamas suerzinti NATO sąjungininkės Turkijos, B. Obama leido suprasti, kad Washington nesikiš į konfliktą dėl genocido pavadinimo, nors prezidento rinkimų kampanijos metu savo armėnų kilmės rėmėjams žadėjo pripažinti masines žudynes genocidu. Ankara sako, kad trečiųjų šalių įsikišimas ir jų parama vienai iš konflikto pusių tik apsunkins pastangas normalizuoti Ankaros ir Jerevano santykius.

EUROPA

STRASBŪRAS

Vieno Europos Komisijos pareigūno Strasbūre išsakytas pasiūlymas padėjo užbaigti 11 metų trukusį Europos Sąjungos (ES) ir Turkmėnijos santykių atkarpą, rašo nepriklausoma Briuselio naujienų svetainė EUobserver. Dauguma Europos Parlamento (EP) narių balsavo už naują prekybos sutartį su šia Centrinės Azijos šalimi. ES šalys šią sutartį EP įteikė svarstyti dar 1998 m., tačiau įstatymų leidėjai pareiškė, kad Turkmėnija pirmiausiai turi įvykdyti svarias pertvarkas žmogaus teisių srityje.

***

EK pirmininko Jose Manuel Barroso siūlymu pamažu sudaromas ES diplomatinis korpusas. Jau gana greitai nemažai vadinamųjų „eurokratų“ taps ES atstovaujanciais diplomatais. EK vadovybė dabar laukia dienos, kada įsigalios Lisabonos sutartis ir kai ES galės turėti savo ambasadas trečiojoje šalyje, rašo „Der Spiegel“.

PRAHA

Čekijos Senato komisijos vadovas pranešė, kad Čekijos Senatas nepritaria sprendimui kviesti Baltarusiją dalyvauti gegužės 7 d. Prahoje įvyksiančiame ES viršūnių ir Rytų partnerystės šalių susitikime. Čekijos prezidentas Vaclav Klaus taip pat išreiškė nepritarimą Baltarusijos dalyvavimui susitikime. Penktadienį Čekijos užsienio reikalų ministras Karel Schwarzenberg pakvietė A. Lukašenką atvykti į Prahoje rengiamą ES viršūnių susitikimą.

ROMA

Italijos vyriausybė nusprendė pasiūlyti partneriams Didžiajame aštuonete (G-8) perkelti savo viršūnių susitikimą į žemės drebjimo šį mėnesį nuniokotą L'Akvilą, pranešė naujienų agentūra ANSA. Italija, kuri šiuo metu pirmininkauja turtinčiausias pasaulio valstybes vienijančiam G-8, šį susitikimą planavo surengti prie šiaurinių Sardinijos krantų esančioje Madalenos saloje liepos 8–10 d.

MINSKAS

Baltarusijos prezidentas Aleksandr Lukašenka stebisi Rusijos žiniasklaidoje pasirodžiusiais pranešimais, jog siūloma nutraukti ginkluotės tiekimą Baltarusijai, nes ji vis labiau artėja prie Vakarų. „Mes niekada rusų neprašėme ‘Iskander’“. Mes jas patys nusipirksime“, – tvirtino A. Lukašenka. Prezidentas taip pat pabrėžė, kad Baltarusija negali vykdyti politikos prieš Rusiją, nes Rusijos nėra kuo pakeisti. Anot A. Lukašenką, jeigu rusai, taip pat, kaip ir baltarusiai, laiko save vieninga tauta, tai jie turėtų džiaugtis Baltarusijos sėkme.

RUSIJA

MASKVA

Rusija pasitraukė iš aukšto lygio susitikimo su NATO, kuris turi įvykti kitą mėnesį, bet dėl organizacijos karinių pratybų, kurias ji surengs Gruzijoje, nesiskundė, pranešė NATO atstovė. Per neformalų karininkų susitikimą Briuselyje Rusijos atstovas savo kolegoms NATO pasakė, kad Maskva yra linkusi siekti santykių gerinimo labiau politinėje, o ne karinėje srityje.

ARTIMIEJI RYTAI

BAGDADAS

Irako sostinėje ketvirtadienį suimtas „al-Qaeda“ grupuotės Irake vadovas Abu Omar al-Baghdadi, pranešė kariškių atstovas spaudai. „Būtent Irako pajėgos suėmė jį, gavusios žvalgybos pranešimą“, – sakė jis. Tuo tarpu policija pranešė apie kitą įvykį – Baakuboje per mirtininko išpuolį žuvo 7 žmonės.

JAV

NEW YORK

Šri Lankos tamilų „tigrų“ sukilėliai turi pasiduoti ir leisti kovos veiksmų zonoje įstrigusiems civiliams gyventojams pasitraukti, sakė Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos pirmininkas Claude Heller. Tarybos pirmininkas, kuris kalbėjo 15 narių vardu, sakė, jog jie „griežtai smerkia THIT („Tamil-Ilamo“ išvadavimo tigrų), teroristinę organizaciją, „už naudojimąsi civiliais gyventojais kaip gyvaisiais skydais ir už tai, kad ji neleidžia jiems pasitraukti iš to rajono“.

ATLANTIC Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p>	<p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p>	<p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Small Packages</p>	<p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Trucking</p>	<p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>	

8801 78th Ave *Bridgeview*, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

KODĖL MUMS SVARBU BŪTI LIETUVIAIS?

Atkelta iš 4 psl. Meilė Lietuvos gamtai, žmonėms, tautai. Mes išei-
vijoje turime šią meilę Lietuvai išlai-
kyti.

– Mano vardas yra **Einius Čekavičius**. Aš esu devintame skyriuje. Man svarbu išlaikyti savo lietuviybę, nes aš ten esu gimęs ir tuo didžiuo-
jusi. Lietuva yra maža šalis, bet aplink pasaulį lietuviai yra žinomi. Lietuviai yra darbštūs žmonės. Lietu-
viai garsėja savo krepšininkais. Aš žinau, kad Lietuva yra nykstanti
šalis, nes daugiau žmonių miršta, ne-
gu gimsta ir daug žmonių išvažiuoja
iš Lietuvos gyventi į kitas šalis. Dėl to
aš lankau šią mokyklą, kad išlaikyti
savo lietuviybę. Kai aš pabaigsiu šią
mokyklą, norėčiau būti mokytoju
padėjėju. Tokiu būdu aš padėčiau
jaunesniems išlaikyti lietuviybę ir tuo
pasitarnaučiau Lietuvai.

– Mano vardas **Vija Kasniūnaitė**, aš esu antros generacijos lietuvaitė. Pats svarbiausias lietuviybės bruo-
žas yra kalba. Dauguma žmonių gali
išlaikyti lietuviškas tradicijas per
šventes, gali šokti tautinius šokius.
Bet jeigu nemoki arba neišlaikai
lietuvių kalbos, neturi tikros meilės
Lietuvai. Lietuvių kalba yra pati
seniausia kalbama kalba, ir jeigu
vienas po vieno sustos ją mokytis ir
išlaikyti, ji gali žūti. Tuo pačiu ši
nuostabi kalba mus visus sujungia.
Be lietuvių kalbos mes nepajėgtume
išlaikyti lietuviškos kultūros. Aš esu
antros generacijos lietuvaitė ir
jaučiu, kad stengiuosi išlaikyti lietu-
viybę. Mano pirma kalbama kalba
buvo lietuvių kalba. Man reikėjo
išmokti angliškai kalbėti lankant
specialias pamokas angliškoje mo-
kykloje. Aš lankau lituanistinę mo-
kyklą nuo pat mažens, aktyviai da-
lyvauju ateitininkų veikloje, važiuoju
į lietuvišką vasaros stovyklą, ir šoku
tautinius šokius. Man šie užsiėmimai
padeda išlaikyti lietuviybę, nes jie yra
vedami lietuvių kalba. Bet svarbiau-
sia – mes namuose kalbame tik
lietuviškai. Aš stipriai jaučiu ir galiu
drąsiai sakyti, kad aš esu lietuvaitė.

– Aš esu **Rita Kušeliauskaitė**.
Aš esu antros generacijos lietuvaitė.
Aš galiu išlikti lietuve kalbėdama lie-
tuviškai namuose ir su lietuviais
draugais. Aš lankau lituanistinę mo-
kyklą dešimtus metus, šoku „Spin-
dulio“ šokių grupėje trylika metų.
Bendravimas su lietuviais yra svarbi
lietuviybės dalis. Aš visada turiu
atsiminti, kad esu lietuvė ir kad turiu
tą tautą išlaikyti.

– Aš vardu **Gerda Kugaudaitė**.
Gimiau Lietuvoje prieš šešiolika me-
tų. Čia su šeima persikraustėme, kai
man buvo septyneri. Gan maža čia
atskridau ir nieko nesupratau, kas
čia vyksta. Kai paaugau, supratau
kur randuosi ir kad pasiilgau savo
gimtinės. Svarbiausia neužmiršti kal-
bos. Man yra noras palaikyti lietu-
viybę ir kalbėti lietuviškai. Aš ir dabar
einu į amerikietišką mokyklą su

Laisvės premijos politinių studijų savaitgalio moksleivių simpoziume.

dviem lietuviškomis vėliavėlėmis, ir
visi žino, kad aš lietuvaitė. Aš manau,
kad tik gyvendama Amerikoje, aš
įvertinau Lietuvą ir dabar džiau-
giuosi, kad esu lietuvaitė. Ir visą
gyvenimą noriu ta lietuvaite išlikti.

– Mano vardas **Vaiva Laguna-
vičiūtė**. Aš esu pirmos generacijos
lietuvių gimusi Amerikoje. Gyvenant
ne savo tėvynėje, ne visiems pasiseka
išlikti lietuviu. Didžiausią įtaką
lietuviybei daro mūsų šeimos, jų tau-
tinis nusistatymas ir pirmosios žinios
apie Lietuvą. Kita svarbi dalis yra
mokykla, visuomenė ir draugai. Aš
turėjau galimybę nuo 3 metų lankyti
„Žiburėlio“ Montessori mokyklėlę,
kurioje sutikau savo lietuvius drau-
gus. Vėliau, būdama 5 metų, pradėjau
šokti „Spindulio“ tautinių šokių
grupėje, lankyti lituanistinę mokyk-
lą, dalyvauti ateitininkų organizaci-
jos veikloje. Visa tai darau 10 metų.
Mums gimusiems Amerikoje svarbu
ne tik turėti lietuvišką pavardę, bet ir
tapti tikru lietuviu. Mes turime pa-
žinti Lietuvos istoriją, vertinti lie-
tuvių kultūrą ir laikytis tradicijų. Di-
džiausią pagalbą suteikia lituanistinė
mokykla ir mūsų mokytojai, kurie
negailėdami jėgų stengiasi mūsų šir-
dyse uždegti meilę Lietuvai. Jei
žmogus nesididžiuoja, kad jis lietuvis,
ar jis iš tiesų vertas to vardo? Juk pa-
galvokime, kiek lietuvių per tą tūk-
santmetį padėjo galvas, kad Lietuva
šiandien egzistuotų kaip valstybė?
Tai Lietuvos kunigaikščiai, knygne-
šiai, savanoriai, partizanai. Aš labai
laiminga, kad gimiau lietuve. Poeto
Zauerveino žodžiais tariant, „tą gar-
bę gavome užgime, jai ir neturim leist
pražūt!“

– Mano vardas **Gabrielė Stun-
džaitė**, mokausi 10 klasėje. Gimiau
Lietuvoje, kai man buvo šeši metai,
atskridau į šią nepažįstamą šalį. Man
svarbu būti lietuvaite, nes aš be

lietuviybės nebūčiau toks pat žmogus,
koks esu dabar. Aš nežinočiau, kaip
atrodo gražūs miškai nuo Druski-
ninkų pušynų iki Žemaitijos kalnuo-
tų miškų. Aš nežinočiau, kaip kalbėti
pasaulio gražiausia ir seniausia kal-
ba. Lietuvos kultūra būtų man nepa-
žįstama. Nežinočiau tos karštos sau-
lės, kuri tik Lietuvoje gali šviesti, ir
žmonių drąsos, kuri vis dar dega
mūsų širdyse!

– Mano vardas **Ieva Astrau-
kaitė**. Aš esu dešimtos klasės stu-
dentė. Gimiau Kaune, Amerikoje gy-
venu 10 metų. Aš didžiuojuos Lietu-
va, nes jinai daug pasiekus. Lietuva
mano vienintelė tėvynė, dėlto ji man
labai brangi. Jaučiu, kad priklausau
būti tarp lietuvių. Lietuva yra mano
praėjus ir ateitis.

– Aš esu **Urtė Peterytė**, 10 kla-
sės mokinė. Man svarbu būti lietuve
ne vien todėl, kad ji didi valstybė, bet
ir todėl, kad Lietuva mano gimtinė,
mano namai ir mano širdis. Manyje
teka lietuviškas kraujas, mano šir-
dyje dega lietuviybė.

– Aš esu **Kristė Lapkutė**, antros
generacijos lietuvaitė, gimusi Ameri-
koje. Išlaikyti lietuviybę nėra visada
lengva, ypač kad nesu gimusi Lietu-
voje. Kalbėdama lietuviškai namuose
ir dalyvaudama lietuviškose organi-
zacijose, galiu išlikti lietuve. Ryšiai su
lietuviškomis draugėmis man dau-
giausia duoda norą išlaikyti lietuvi-
ybę. Jos supranta, kad lietuviška
mokykla šeštadieniais nėra nuobodi
ir kad tautiniai šokiai nėra keisti, bet
smagūs. Be jų aš tik būčiau normali
paauglė Amerikoje, be įdomios pra-
eitės ir kultūros, ir be lietuviybės sa-
vyje. Būdama lietuvė, aš jaučiuosi
unikali. Jei aš prarasčiau savo lie-
tuves drauges, prarasčiau savo pra-
eitį. Buvimas kartu su lietuviškomis
draugėmis, kurios turi tą pačią pra-
eitį ir užsiėmimus, padeda mums

visoms, atnaujina mūsų norą mylėti
Lietuvą ir išlaikyti lietuviybę ne tik
sau, bet gal ir savo vaikams ateityje.

– Man lietuviybė labai svarbi. Ne
tik dėl kultūros ir gintaro, Baltijos
bangų ir Palangos kopų, bet apskritai
dėl šilto jausmo savyje. Po sunkiausios
dienos lengva nusišypsoti ži-
nant, kad Lietuvoje laukia močiutės
grikių košė. Kad miškai ir upeliai
laukia manęs. Kad tautinės giesmės
ir gegučių dainos skamba po visus
laukus. Kad priklausau Lietuvai. Ne-
svarbu, kas atsitiktų, Lietuva lauks
manęs, Lietuva patikima. Mane po
šiais dienai traukia į Lietuvą. Ilgiuosi
tėvynės, brangios Lietuvos. Bet la-
biausiai – šilto pieno ir lietuviškos
jaukios trobelės. Lietuva, mūsų sau-
lėlė, aciū tau už kalbą, už dainas, už
tai, kad esi. – **Neprisistačiusi
moksleivė.**

Noriu padėkoti ilgametei Lietu-
vos istorijos mokytojai Gražinai Stu-
ronienei ir Lietuvių literatūros mo-
kytojai prof. Vainiui Aleksai – už
minties palaikymą, kad jaunajai kar-
tai yra svarbu dalyvauti tokio po-
būdžio renginiuose. Ir už mokinių pa-
skatinimą pagalvoti, kodėl jiems svar-
bu būti lietuviais. Moksleivių mintys
nustebino nuoširdžiu jausmu ir su-
teikė pagrindą manyti, kad lietuvių
bendruomenės ateitis dar kurį laiką
tikrai bus patikimose rankose.

Esame vienos tėvynės, vienos
tautos vaikai, jauni ir vyresni, maži ir
dideli. Galbūt skirtingos patirties,
skirtingų pažiūrų, bet suėję į didesnę
būrį – esame tarsi vienos šeimos
nariai. Kol mes susirenkam kartu,
kalbame savo protėvių kalba, bend-
raujame ir sprendžiame mums vi-
siems rūpimus klausimus – tol gyva
bus Lietuva ne tik Lietuvoje, bet ir
šioje margaspalvėje, daugiakalbėje,
daugiatautėje JAV žemėje.

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO**

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

IŠNUOMOJA

Nebrangiai išnuomojamas
gražus 4 kamb. butas
su baldais. Kedzie ir 66 pl.
Naujesniame name.
Tel. 708-656-6599

**Skelbimų skyriaus
tel. 773-585-9500**

LIETUVOS KARIO ATSIMINIMAI

Leonas Čerškus

Nr. 8

Už nuoširdumą, nenuilstamą energiją, neišsenkantį kūrybingumą bei sveiką humoro jausmą mūsų mamą žarasiškiai labai gerbė. Išliko to Zarasų vaidintojų būrelio nuotrauka, daryta vadovės palydėtuvių proga, maždaug 1937 metais.

Kai vyriausias brolis užbaigė gimnaziją, buvo nutarta važiuoti į Kauną. Tad, pardavus namą, visi persikėlėme į Laikinąją sostinę.

Į Kauną prisėjo atsivežti ir mūsų ištikimą draugą Barzdylą, bet, grynai atsitiktinumo dėka, mums greitai teko su juo atsiskirti. Vykstant iš Kauno stoties į viešbutį, Nepriklausomybės aikštėje, prie Igulos bažnyčios, mus netikėtai sustabdė paskutinis Lietuvos Kunigaikštis Radvila: – Stuj panie, stuj! – jis šaukė lenkiškai.

Prabangia karieta grįždamas iš „Metropolio“ į savo dvarą, Radvila atsitiktinai pamatė mus su mama, bevedančius jam gerai pažįstamą ir tikrai išpūdingą vilkšunį. Mamai čia pat buvo pasiūlyta didžiulė suma – 700 litų (kaip už gerą arklį!), ir ji pardavė Kunigaikščiui mūsų Barzdylą. Mes, vaikai, žinoma, labai jo gailėjomės, bet mamai paprasčiausiai tai buvo geriausia išeitis, nes su tokiu barzdotu „žvėrim“ ji vargiai būtų suradusi butą Kaune, o jį dar ir šerti reikėjo.

Brolis Vincas buvo nutaręs sekti a. a. tėvelio pėdom, t. y. tapti Lietuvos karininku. Todėl mama pasistengė naują būstą gauti kuo arčiau Pirmojo Lietuvos Prezidento vardo Karo mokyklos. Mamos pažinčių dėka, butą išsinuomavome mediniame dviaukščiame name, prie pat A. S. Karo mokyklos tvoros, Panemunėje. Mes įsikūrėme antrajame, o pirmajame to pat namo aukšte gyveno kapelmeisteris Valeika su šeima. Mokyklos aikštėje buvo pastatytas labai gražus paminklas L.D.K. Vytautui Didžiajam, prie kurio iškilnių metu rikiuodavosi kariūnai. Susirinkdavo aukšti svečiai, Prezidentas; vykdavo priesaika ir kitos iškilmingos rikiuotės. Mes puikiai girdėdavom ir matydavom visą karinį gyvenimą, kuris vyko čia pat, už tvoros.

Atsimenu, labai gražiai dainuodavo mūsų kariūnai, ypač, kai tylų vakarą atžygiuodavo iš pratybų: „...tykus, tykus, vakarėlis...“ Aplink mokyklos teritoriją daugiausia gyveno Lietuvos karininkų šeimos (dabar toje vietoje dar stovi kažkoks rusų dalinys, o aplinkui daugiausia gyvena okupantų kariuomenės karininkų ir kolonistų šeimos).

Kaune mes visi trys jaunesni broliai tęsėme mokslus, o vyriausias tapo kariūnu. Kaip ir dauguma bendramžių, mes tada žavėjomės kinu, sportu. Geriausiai sporte sekėsi Vincui ir Jurgiui. Vincas žiemą žaisdavo ledo ritulį, o vasarą krepšinį, plaukydavo, boksudavosi. Bet iškiliausias sporte buvo Jurgis. Jis 1938 metais tapo Tautinės olimpiados prizininku, laimėjo tris bronzos medalius plaukytėme laisvu stiliumi (400 metrų, 1,500 metrų ir estafetėje). Jo pasiekti Lietuvos ir Pabaltijo rekordai, plaukiant ilgose distancijose, gana ilgai išsilaukė. Jurgis sportavo „LFLS“ klube.

Jurgis labai norėjo mokytis jūreivystės ir 1939 metais, pasisamdęs pradžioje junga, vėliau paprastu jūrininku, buvo pakliuvęs į didžiausio

Lietuvos prekybinio laivo „Panevėžys“ katastrofą prie Estijos krantų, kur paskendo du lietuviai, o jis su likusiais įgulos nariais laimingai išsigelbėjo, estų kariniam laivui padedant. Bet apie tai vėliau.

Medžiaginė padėtis mūsų šeimoje nebuvo lengva; vienai mamai buvo labai sunku mus visus išlaikyti. Todėl, pageidaujant mūsų tetai (tėvelio seseriai) Emilijai Čerskytei-Diržienei, kuri su vyru gyveno, palyginus gan pasiturinčiai ir neturėjo savo vaikų, mūsų vyresnė sesuo Irena, jai pačiai sutikus, perėjo gyventi pas tetą, į Aukštuosius Šančius. Nežiūrint to, ir likusius keturis vaikus mamai buvo gan sunku išmaitinti. Esant tokiai padėčiai, man norėjosi kuo greičiau pačiam užsidirbti pinigų ir atsistoti ant savo kojų.

3. Darbas „Mūsų Lietuvai“

Nebaigęs vidurinio mokslo (gimnazijos), aš gana anksti išėjau dirbti. Nors motina ir labai stengėsi, ir pageidavo, jog mes visi šeimoje būtume išsilavinę ir baigtume aukštuosius mokslus, bet man tokiom sąlygom mokslas nelabai sekėsi. Tad prieš motinos valią nutariau eiti dirbti. Mamai pradžioje tai buvo netikėtas smūgis, bet greitai susitaikė su tuo.

Bet tada, norint gauti pastovaus darbo, reikėjo turėti taip vadinamą „rekomendaciją“. Mama neblogo pažinojo vieną iš kino kronikos „Mūsų Lietuva“ akcinės bendrovės akcininkų – poną Dunajevą. Jis ir davė man taip reikalingą rekomendaciją.

Pradžioje mane įdarbino „šviesraščio“ laborantu. Laboratorija buvo tos pačios „Mūsų Lietuva“ bendrovės patalpose, Laisvės alėjoje (pusrūsyje). Pirmųjų laboratorinio darbo įgūdžių išmokė vyr. laborantas Bagdonavičius. Čia man reikėjo kopijuoti įvairius Kauno inžinierių brėžinius. Be to, vėliau dirbau ir filmų ryškinimo ir panašius darbus. Darbas „Mūsų Lietuvoje“ buvo įdomus. Aš, kaip ir beveik kiekvienas mano amžiaus kaunietis, mėgavo kiną ir mintinai galėjau išvardinti daugelio ekrano žvaigždžių pavardes ir svarbesnius filmus, kuriuose jie vaidino. Daugiausia tai buvo amerikoniški filmai ir artistai. Dabar savo akimis galėjau pamatyti, kaip tie „krutamieji paveikslai“ daromi ir net pats kažkiek dalyvavau šiame procese.

„Mūsų Lietuva“ filmavo ir montavo kino kronikas apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Prieš leidžiant viešam rodymui, vykdavo peržiūros (kino teatre, kuris dabar vadinasi „Kanklės“). Dažnai lankydavau tose peržiūrose ir kartais matydavau, kaip cenzorius sustabdydavo kokį „nepageidautiną“ kadra, pavyzdžiui, kur Prezidentas A. Smetona nusišnyptė baltą nosinaitę ar panašiai ką nors „ne pagal protokolą“ padaro, ir liepdavo jį iškirpti. Žodžiu, saugojome „Tautos vado“ reputaciją.

Kartu su manim ten taip pat dirbo ir mokinys-laborantas Viktoras Starošas – Lietuvos rusas. Jis 1941 m. kartu su raudonaisiais okupantais pabėgo į Rusiją, o paskui 1945 m. su tais pačiais (16-ta „lietuviška“ divizija) sugrįžo į „išvadotą“ Lietuvą, bet jau kaip sovietinis karo kino korespondentas.

Bus daugiau.

Dantų gydytojai

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuviams sutarkys dantis už prienamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD

ir partneriai

Illinois Pain Institute

Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Elk Grove: 847-718-1212

Barrington: 847-852-2000

www.illinoispain.com

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Įvairios sporto žinios

Visi į Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynes!

Atkelta iš 2 psl. Tinklinio vadovas Justinas Andriušis, tel.: 708-359-7046, stalo teniso: Algirdas Vitkauskas, tel.: 630-257-3182, o šachmatų – Paulius Majauskas, tel.: 630-769-1010. Plaukimo vadovas – Algis Norkus, tel.: 630-466-4661.

Apie šias žaidynes daug informacijos galima rasti tinklalapiuose:

www.lituanica.org ir www.salfas.org.

Pirmosios Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės buvo surengtos 1951-aisiais Toronto mieste, Kanadoje. Taigi greitai bus švenčiama šių žaidynių įsteigimo 60 metų sukaktis.

Edvardas Šulaitis

Du lietuviai žaidžia atkrentamosiose NBA varžybose

EDVARDAS ŠULAITIS

Neseniai prasidėjusiose NBA lygos atkrentamosiose varžybose su geriausiu rezultatu visoje lygoje, kurioje žaidžia 30 komandų, pirmojo rato žaidimus pradėjo Cleveland „Cavaliers“ komanda su lietuviu Žydrūnu Ilgausku jos pradiniam penketuke. „Cavaliers“ pasiekė daugiausiai pergalių ne tik tarp Rytų konferencijos, bet ir Vakarų konferencijos komandų.

Būdama pirmoje vietoje, ji pirmame rate žaidžia su 8-ąja komanda, kuria tapo Detroit „Pistons“ komanda. Šeštadienį įvykusiose pirmosiose rungtynėse namuose „Cavaliers“

lengvai – 102:84 – įveikė savo varžovus. Žydrūno sąskaitoje – 12 taškų ir 10 atkovotų kamuolių (vadinamasis „dvigubas dublis“). Pergalę „Cavaliers“ pelnė ir antrame susitikime antradienį, laimėję 94:82. Ir vėl Žydrūnas prie pergalės prisidėjo su 12 taškų. Kitas dvejas rungtynes clevelandiečiai žais Detroit mieste. Bus rungtyniaujama iki 4 pergalių.

Krepšinio žinovai spėja, kad ši sesija turėtų baigtis gana greitai – 4:0 „Cavaliers“ naudai. Taigi visas ketverias rungtynes iš eilės turėtų laimėti Ilgausko atstovaujama komanda su garsiuoju LeBron James priešakyje.

Nukelta į 11 psl.

Dar vieną apdovanojimą – geriausiai su spaudos atstovais bendrauti mokančio krepšinininko vardą pelnęs „Cavaliers“ vidurio puolėjas Žydrūnas Ilgauskas.

Jono Grigaičio nuotr.

Po Aurelijos Tamošiūnaitės preliminarus daktaro egzaminu iš kairė į dešinę: Julia Vaingurt, Biljana Slivic-Simsic, Aurelija Tamošiūnaitė, Kimberly Potowski, Violeta Kelertienė ir Giedrius Subačius. **PLB Lituanistikos katedros archyvo nuotr.**

Aurelijos Tamošiūnaitės daktaro egzaminai PLB Lituanistikos katedroje

GIEDRIUS SUBAČIUS

PLB Lituanistikos katedroje balandžio mėnesį darbai visada suaktyvėja. Tai ne tik mėgstamas laikas organizuoti įvairius renginius, bet ir pasirengimo egzaminams bei jų laikymo laikotarpis. Patys svarbiausi ir atsakingiausi būna preliminarūs daktaro egzaminai, po kurių doktorantams „teliaka“ parašyti disertaciją. Tokį svarbiausią išbandymą šį balandį išlaikė katedros doktorantė Aurelija Tamošiūnaitė. Visas jos egzaminas susidėjo iš trijų dalių: šešių bei trijų valandų kalbotyros ir literatūrologijos analizės raštu bei dviejų valandų egzaminu žodžiu. Į žodinę egzaminą dalį susirinko komitetas, kurį sudarė penki profesoriai: Biljana Slivic-Simsic, Violeta Kelertienė, Kimberly Potowski, Julia Vaingurt ir aš, šių eilučių autorius. Dviejų valandų diskusija su Tamošiūnaite visus nuiteikė labai palankiai – sumanūs Tamošiūnaitės atsakymai, probleminės išvalgos ir laisvas operavimas išstudijuota medžiaga atskleidė puikų pa-

sirengimą imtis disertacijos teksto. Ispanų lingvistikos specialistė prof. Kimberly Potowski pasakė, kad ji labai lauksianti Tamošiūnaitės disertacijos apie asmeninę lietuvių kalbą, kuri turėtų būti įdomi ne tik lietuvių, bet ir kitų kalbų specialistams.

Nors teoriškai atrodytų, kad Aurelija Tamošiūnaitė tik nuo egzaminu išlaikymo dienos imasi rašyti disertacijos (balandžio 21 d.), bet iš tiesų ji jau turi sukaupusi nemažai mokslininkės darbo patirties: paskelbusi keletą kalbotyros mokslo straipsnių (daugiausia mokslo žurnale „Archivum Lithuanicum“), daug populiarinimo straipsnių kalbos klausimais (daugiausia „Drauge“), skaičiusi pranešimus konferencijose (Santaros Šviesos federacijos, XIV Lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume), organizavusi apskritus stalus lietuvių kalbos mokymo temomis. Tad geras Tamošiūnaitės pasirengimas kopti į aukščiausią mokslo viršūnę yra neabejotinas. Dabar pats metas palinkėti jai tolesnio kūrybos polėkio ir įdomios bei reikšmingos disertacijos!

Čikagoje pūtė „Žalias pavasario vėjas“

LAIMA APANAVIČIENĖ

Balandžio 17 dieną staiga atšilo oras, ir šiltas „Žalias pavasario vėjas“ „atpūtė“ į Čiurlonio galeriją Jaunimo centre poezijos posmus. Jų pasiklausyti susirinko nemažas būrys poezijos mėgėjų.

Pasveikinusi susirinkusius JAV Lietuvių rašytojos draugijos pirmininkė Stasė Petersonienė vadovauti vakarui pakvietė Liną Umbrasą, jauną poetą, „Žaltvykslės“ teatro aktorį, „Suktinio“ šokėją.

Smagu buvo po ilgos pertraukos išgirsti Eglę Juodvalkę, kuri be kitų eilėraščių perskaitė ir eiles iš jos rašomo partizanų ciklo. E. Juodvalkė sakė, kad ją labai domina Lietuvos partizanų tema. Kaip visada humoro nestokojo Kornelijus Jazbutis, teigęs, kad „Gyvenimas yra kaip tango šokis“. „Ilgesys mažas, aidintis, klaikus“, – teigia savo eilėmis Daiva Karužaitė. Vilija Vakarytė skaitė eiles apie mamą, sprendė problemą „Kas aš?“ ir eilėmis kalbėjo apie Lietuvą.

Pamažu įsidrąsina ir jaunieji poetai. Šį kartą susipažinome su Ina Stundžyte, kuri 2004 m. jau yra išleidusi savo pirmąją poezijos knygėlę „Išpažinties ritmu“. Naujai atradome vakaro vedėją Liną. Šį kartą jis susirinkusiems sakė, kad susidomėjo haiku – trumpiausią japonų poezijos forma, trijų eilučių, septyniolikos skiemenų visiškai išbaigtu eilėraščiu. Susirinkusiems jis perskaitė keletą savo sukurtų haiku. Visus sujaukino Lino kompozicija, kurią jis sukūrė išėjusiems anapilin Jaunimo centro statytojams, rėmėjams, lankytojams.

Poezijos vakarą pajavairino Ernestas Lukoševičius, perskaitęs kažkada Šančiuose (Kaune) poeto Petro Juodelės namuose ant sienų tapetų rašytas eiles.

Tokią nevienalytę programą – skirtingų poetų skirtingas eiles – puikiai apjungė daina. Vytas Beleška (žinomas kaip Vyto B) puikiai „sudžia-

zavo“ keletą lietuvių liaudies dainų ir atliko savo kūrybos kūrinius.

O vakaro pabaigoje visi „užsikrėtė“ dainavimu ir, padedant Vytui, kartu sudainavo „Augo kieme klevelis“.

Įkvėpę gaivaus „Žalio pavasario vėjo“, pasivaishinę ir smagiai pabendrai, klausytojai skirstėsi namo. Ačiū Lietuvių rašytojų draugijos pirmininkei S. Petersonienei, visiems poetams, muzikui V. Beleškai už puikų vakarą ir gerą nuotaiką. Tikimės, kad tų susitikimų su poezija bus daugiau.

LINAS UMBRASAS

RIEKĖMIS

Senolės rankos
Tarytum glostydamos
Plutos standumą
Minkštais akordais
Riekių klavišais
Į baltą staltiesę
Jaukumą įgrojo.

Dainuoja širdis

PAŽINIMAS

Lyja akimirkomis
Gaudai savo veidus
lašuose

Ar pažinsi
tikrąjį
kai prasprūs
tarp pirštų?

DROVUMAS

Nusirengiu po rievę
Tošies byrėjimas
popieriaus lapais
sukasi
stoviu nuogas
tarp puslapių
Tiesą nuogumu
dangstausi

Poezijos vakaro „Žalias pavasario vėjas“ ruošėjai ir dalyviai (iš kairės): Ernestas Lukoševičius, Vilija Vakarytė, Kornelijus Jazbutis, Eglė Juodvalkė, Linas Umbrasas, Stasė Petersonienė, Vytas Beleška, Daiva Karužaitė, Ina Stundžytė ir Daiva Petersonaitė. **Jono Kuprio nuotr.**

Bandyta apvogti „Draugo“ patalpas

Čikaga, balandžio 23 d. („Draugo“ info) – Balandžio 19 d., sekmadienį, apie 3 val. p. p. suveikus apsaugos signalizacijai „Draugo“ administracijai buvo pranešta, kad įsibrauta į dienraščio pastatą. Apie tai sužinojęs tuo metu netoliese automobiliu važiuojęs buvęs „Draugo“ administratorius Valentinas Krumpis atvyko prie „Draugo“ patalpų. Ten jis pamatė išdaužtą stiklą. Belaukiant policijos iš pastato išėjo vyras, kuris rankose laikė maišą. Jis nuėjo palei

geležinkelį ir pradingo tarp gyvenamųjų namų. Pasirodžius policijai V. Krumpis nurodė, kuria kryptimi tas žmogus nuėjo. Netrukus policininkai jį surado su pavogtais daiktais – rankdarbiais, radijo imtuvu. Sulaikytasis bandė pasipriešinti policininkams, jam buvo surašytas protokolas, pavogti daiktai buvo grąžinti „Draugui“. Dienraščio administracija yra dėkinga apsaugos bendrovei, policijos darbuotojams ir gerb. V. Krumpiui, padėjusiems sulaukyti įsibrovėlių.

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame 2009 m. vasario mėn. Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka, LF kapitalas padidėjo **\$3,245.80** suma! Maloniai kviečiame visus remti Lietuvių Fondą.

Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF Vadovybė

iki \$10 Balchunas, Indrė (\$101); de Sa Pereira, Moacir, IL (\$30); Jarašūnas, Auris, CA (\$30); Juškys, Vytas, CA (\$60); Kamantas, Vytautas ir Gražina, MI (\$3,170); Mikaila, Andrius, MI (\$30); Savickienė, Daiva, CA (\$60); Wolosenko, Alexander J., NY (\$30);

\$20 Morkevičiūtė, Rasa, MA (\$290); Šlepetytys, Ričardas, NJ (\$75);

\$48 Budrys, Antanas ir Jūratė, AZ (\$852);

\$50 Cidzikaitė, Dalia, IL (\$215); Dundžila, Antanas, FL (\$550); Neveauskas, Vita, MI (\$780); Wines, William H., MI;

\$100 Bačkaitis, Stasys, VA (\$200); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$2,800); Mickus, Tadas ir Meilė, VA (\$600); Navickienė, Danguolė, CA (\$100); Šepetytys, Rūta, TN (\$100); Taoras, Gintautas, NH (\$100); Tautvydas, Kęstutis J., WA (\$100); Terepka, Viktorija, FL (\$100); Treinienė, Genovaitė, IL (\$500);

\$2,000 Maželis, Vytautas, NY- PALIKIMAS (\$2,000);

Atminimo įnašais pagerbti šie asmenys: a.a. Irena Gartigas, a.a. Joanna Kilmanas.
(Skliausteliuos – iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę.)

Priimame kreditines korteles

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvių Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas fondo įnašais – gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvių Fondui.

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312
14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 admin@lithfund.org www.lithuanianfoundation.org

A † A
DALIA KATILIUS
BOYDSTUN, Ph.D

Mirė 2009 m. balandžio 18 d. viešėdama Lietuvoje.
Gyveno Homer Glen, IL.

Gimė 1943 m. spalio 9 d. Lietuvoje, Paikišnių kaime.

Nuliūdę liko: vyras Marvin Katilius-Boydston, Ph.D.; sūnus Marius Katilius, M.D. su žmona Catherine; anūakai Daniel, Jessica, Aleksandra, Kristina ir Lukas. Velionė buvo tolimesnė Pal. Jurgio Matulaičio giminė.

A. a. Dalia buvo Psichologijos mokslų docentė St. Xavier universitete, Chicago, IL. Priklausė ateitininkams.

Velionė bus pašarvota sekmadienį, balandžio 26 d. nuo 2 v. p. iki 6 val. vakaro Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (arti Derby Rd.), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks pirmadienį, balandžio 27 d., 9:30 val. ryto Petkus Lemont laidojimo namuose, iš kur velionė bus palydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Dalia bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoj gėlių prašom aukoti Lietuvos Našlaičiams arba „Lietuvos Vaikų viltis“ organizacijai.

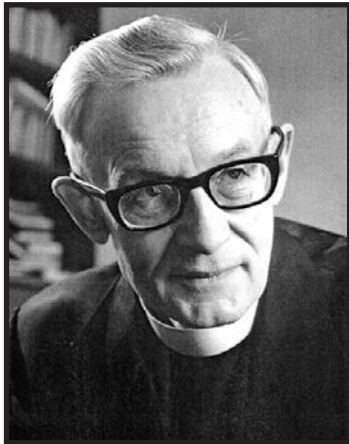
Visus artimuosius, draugus ir pažįstamus kviečiame dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600,
www.petkusfuneralhomes.com

ŠEŠERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS
Mylimas brolis ir dėdė

A † A

Prelatas dr. JUOZAS PRUNSKIS
1907.12.22–2003.04.26

Mirties sukaktį minint, šv. Mišios bus aukojamos sekmadienį, balandžio 26 d. 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, Lemont, IL ir šv. Mišios bus aukojamos Lietuvoje, prelado tėviškės Žvilbučiai parapijos bažnyčioje, Daugailiuose.

Maloniai prašome prisiminti prelatą savo maldoje.

Amžiną Atilsį duok jo sielai, Viešpatie

Ir amžinoji šviesa tegul jam šviečia.

Su giliu liūdesiu sesuo O. Garūnienė su dukromis Rūta Sula su šeima ir Dalia Sadauskienė su šeima

VALDO ADAMKAUS EPOCHOS PABAIGA

Atkelta iš 3 psl.

Adamkaus kadencija baigiasi liepos mėnesį ir nesinorėtų, jog jis savo prezidentavimą aptemdytų nereikalingais veiksmais. Kai kurie paskutiniai Adamkaus veiksmai kvepia populizmu. Nuo gegužės pirmos prezidento atlyginimas bus sumažintas 17 procentų. Adamkus kas mėnesį uždirbs ne 27,000 Lt, o 23,000 Lt. Tikriausiai tai ne paties Adamkaus sprendimas, bet bendros „diržų ver-

žimosi“ politikos Lietuvoje pasekmė.

Adamkus puikiai supranta, kad abu atlyginimai yra žymiai didesni, nei gauna vidutinis šalies pilietis. Tačiau taip yra visame pasaulyje. Virėjas ar vairuotojas visur gauna mažiau, nei šalies vadovas. Valdžia skirta ne tam, kad „veržtųsi diržus“ ir ragintų piliečius elgtis panašiai, bet tam, jog padarytų viską, jog „veržtis diržų“ nereikėtų.

Delfi.lt

*Iš gilumos šaukiuos Tave, o Viešpatie,
Iš gilumos susopusios širdies,
Einu Tave, Paguodos Žodžio ieškoti,
Einu Tave, vidurnakčio Žvaigždės!..*

Bernardas Brazdžionis

A. † A
ALEKSAS ŠATAS

Mirė 2009 m. balandžio 21 d., sulaukęs garbaus 89 metų amžiaus.

Gimė 1919 m. lapkričio 16 d. Lietuvoje, Pasvalio rajone, Krenčino kaime; gyveno North Riverside, IL. Su a.a. žmona Elizabeth užaugino septynis vaikus.

Velionis aktyviai veikė ateitininkų organizacijoje, priklausė Lietuvių Fondui, Fronto bičiuliams, BALFui, Lietuvių Bendruomenei. Daug metų priklausė Cicero Šv. Antano bažnyčios lietuvių parapijai, taip pat rašė poeziją, rašė straipsnius į lietuvišką spaudą.

Giliame skausme liko: Aldona Šatienė; sūnus Viktoras su žmona Milda, anūakai Tomas ir Dalia; dukra Marija Sroga su vyru Gerry; anūakai Zachary ir Heidi; sūnus Leonas su žmona Cecilia; dukra Nijolė Grafer su vyru Robert, anūakai Robert ir Kristina; dukra Adelė Keeton, anūkė Elizabeth su vyru Gonzo ir proanūkės Brianna, Dhalia; sūnus Antanas su žmona Marta; a.a. sūnaus Jono dukra Melissa, proanūkis Kirk; anūakai Johny ir Billy, giminės Lietuvoje.

A. a. Aleksas bus pašarvotas penktadienį, balandžio 24 d. nuo 2 v. p. iki 9 v. vak. Suburban Family Funeral Home, 5940 W. 35th St. Cicero, IL. Atsisveikinimas vyks 7 v. vak.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, balandžio 25 d. 9:30 val. ryto Suburban Family Funeral Home, iš kur a. a. Aleksas bus palydėtas į Šv. Antano bažnyčią Cicero, 50th Ave. ir 15th St. kampe, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Kviečiame visus gimines, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti šeima

A † A
MONIKAI KRIPKAUSKIENEI
ANDREJAUSKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą VIRGINIJĄ,
anūkę LIDIJĄ ir kitus artimuosius.

*Adutė Balbatienė
Klevutė Gaižauskienė
Elena Purtulienė
Prima Vaškelienė
Sofija Vaškienė*

Du lietuviai žaidžia atkrentamosiose NBA varžybose

Atkelta iš 9 psl. Taip pat žaidama namuose, Vakarų konferencijos pirmame susitikime, užtikrintai – 113:84 – laimėjo Lino Kleizos komanda Denver „Nuggets“. Ji sekmadienį įveikė New Orleans „Hornets“ komandą ir pirmąją sesijoje iki 4 pergalių 1:0. Ir „Nuggets“ komandai krepšinio žinovai žada pirmame rate pergalę, bet tik 4:2 ar 4:3 persvara. Kleiza pirmose rungtynėse surinko 13 taškų.

Beje, prieš pat atkrentamųjų rungtynių pradžią dar vieną apdovanojimą pelnė „Cavaliers“ vidurio puolėjas Ilgauskas. Jis buvo žurnalistų išrinktas geriausiai su spaudos atstovais bendrauti mokačiu krepšininku.

Didžiausią netikėtumą NBA atkrentamųjų rungtynių I rate iškrėtė

Chicago „Bulls“ komanda, kuri Rytų grupėje sezoną baigė 7-oje vietoje. Ji pirmosiose rungtynėse po pratęsimo 105:103 įveikė NBA buvusius čempionus – dabar Rytų grupės 2 vietos savininkus Boston „Celtics“. Čikagiečius nuo pralaimėjimo išgelbėjo komandos pirmametis „rukis“ Derrick Rose, „Bulls“ komandai pelnęs 36 taškus (jis įmetė visus 12 baudos metimų). Tačiau antrame susitikime pergalę šventė šeiminkai, kurie dviems rungtynėms persikels žaisti į Čikagą.

Kaip spėja krepšinio žinovai, Ilgausko komanda šiemet turėtų tapti Rytų konferencijos čempionais ir kovoje dėl NBA lygos taurės bei žiedų žaisti su Vakarų konferencijos nugalėtojais. Galvojama, kad tai bus Los Angeles „Lakers“ komanda.

**Prenumeruokime ir skaitykime „DRAUGĄ“!
„DRAUGA“ atmintime savo testamentė.**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆**Dr. Petro Kisieliaus mirties** metinės bus paminėtos šeštadienį, gegužės 9 d., 9:30 val. r. Šv. Antano bažnyčioje, 1515 50th Ave., Cicero.

◆**Pasaulio Lietuvių Medikų Asociacija** maloniai jus kviečia dalyvauti Metiniame apdovanojimo pokylyje, pagerbiant John P. Lubicky, MD „Medikų geros valios ambasadoriaus“ vardu ir Henry E. Livingston, MD „Dr. Jono Basanavičiaus vardo“ garbės apdovanojimu už jų nuopelnus Lietuvos ligoniams ir sveikatos apsaugai. Apdovanojimo vakaras vyks 2009 metų balandžio 25 dieną, šeštadienį, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus Gintaro menėje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629. Priėmimas – 6 val. v. Vakarinė apranga. Vakariėnė 7 val. v. Pokylio kaina 65 dol. Vietas užsakyti galite paskambinę dr. Vestai Valuckaitei tel.: 773-818-3981.

◆**Oakton Community College** Footlik Theater, 1600 East Golf Rd., Des Plaines, IL 60016, šeštadienį, balandžio 25 d., 8 val. v. ir sekmadienį, balandžio 26 d., 3 val. p. p. vyks Oakton šešių pianistų (Ira Goodkin, Beatiz Levi, Adrian Metzger, Manigirdas Motekaitis, Marianne Pyster ir Garfield Sallman) ansamblio koncertai. Bilietų kaina – 17 dol., studentams – 14 dol. Daugiau informacijos tel.: 847-635-1900 arba tinklalapyje www.oakton.edu

◆**Balandžio 26 d., sekmadienį:** Maria gimnazijos kavinėje (67 gatvės ir California Ave. sankryžoje) vyks seselių kazimieriečių „Games-Bingo Party“. Svečių bus laukiama nuo 12 val. p. p. Žaidimo pradžia – 2 val. p. p. Bus galima nusipirkti skaniosios seselių duonos ir paskanauti kugelio. Įėjimo auka – 3 dol. Tel. pasiteiravimui: 773-776-1324 (seselė Genovaitė).

◆**Sekmadienį, balandžio 26 d.,** 12:15 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje, organizacijos „Vaiko vartai į mokslą“ koordinatorė Lietuvoje soc. darbuotoja Žydrūnė Liobikaitė kalbės tema „Skurdas Lietuvoje, jo pasekmės ir pagalba vaikams ir motinoms“.

◆**Restorane „Two Rivers“ (10997 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439)** gegužės 2 d., šeštadienį, 8 val. v. ir gegužės 3 d., sekmadienį, 5 val. p. p. vyks Vitalijos Katunskytės ir jos dukros Monikos koncertai. Vietas užsakyti galite tel.: 630-257-8178. Daugiau informacijos tel.: 630-669-4055.

◆**Gegužės 2 d., nuo 5 val. p. p. iki** 8 val. vak. UIC Forum (725 W Roosevelt Rd., Chicago, IL 60608) Lietuvių studentų asociacija UIC rengia Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmečio šventę. Renginio globėjas – Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje. Visus kviečiame prisijungti ir studentiška atšvęsti šią ypatingą Lietuvai šventę Čikagos širdyje. Įėjimas nemokamas. Dėl išsamesnės informacijos ar norintieji

paremti renginį rašykite el. paštu info@lsauic.org arba skambinkite tel.: 708-668-5346.

◆**LB Cicero apylinkės valdyba** praneša, kad JAV LB Cicero apylinkės metinis susirinkimas vyks parapijos „Kavutės“ patalpose gegužės 3 d., sekmadienį, tuoj po 9 val. r. šv. Mišių Šv. Antano bažnyčioje. Dienotvarkėje: valdybos veiklos pranešimas, metinė finansinė ataskaita, naujos valdybos rinkimai. Maloniai kviečiame ir raginame gausiai dalyvauti svarbiame metiniame susirinkime.

◆**Bočių menėje (PLC, Lemonte) 7** val. v. įvyks koncertas-susitikimas su Rūta Morozovaite. Tel. pasiteiravimui: 773-788-1362.

◆**JAV LB XIX tarybos rinkimų** balsavimas LB Lemonto apylinkėje vyks 2009 m. gegužės 9–10 ir 16–17 dienomis, Pasaulio lietuvių centre, 14911 127th St., Lemont, IL. 60439 nuo 9 val. r. iki 2 val. p. p. Norint balsuoti paštu prašome užsiregistruoti www.javlb.org/rinkimu_pranesimas_1 t.php arba JAV LB Lemonto apylinkės rinkimų komisijoje iki š. m. gegužės 1 d. tel.: 708-349-4736 arba el. paštu: zvilimas@att.net. Balsuojant paštu vokai turi būti pažymėti ne vėlesniu kaip gegužės 17 d. pašto antspaudu. JAV LB XIX tarybos Lemonto apylinkės rinkimų komisija: Marytė Černiūtė, Nijolė Grigaliūnienė, Genovaitė Treinienė, Irena Vilimienė.

◆**Amerikos LB Kultūros taryba** kviečia į fotoalbumo „Lietuvių kultūrinis paveldas Amerikoje“ pristatymą gegužės 15 d., penktadienį, 7 val. v. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre. Programą ves Danutė Bindokienė, knygos redaktorė; Fotoalbumą pristatys Algis Lukas, atsakingas redaktorius; Leidinį aptars Algimantas Kezys, fotomenininkas, Bronius Abrutis, „Amerikos lietuvis“ vyriausias redaktorius ir Dalia Cidzikaitė, „Draugo“ vyriausia redaktorė. Meninę programą atliks operos solistė Nida Grigalavičiūtė, akompanuos Ričardas Sokas. Albumas skirtas Lietuvos vardo tūkstantmečio sukakčiai paminėti.

◆**Maloniai kviečiame Jus dalyvauti** Pasaulio lietuvių ekonomikos forume, reikšmingame Lietuvos verslo ir ekonomikos renginyje, drauge su Lietuvos verslo visuomene pažymint Lietuvos vardo minėjimo tūkstantmetį. Renginio atidarymas: 2009 m. liepos 2 d. 10 val. r. Lietuvos Respublikos Prezidento rūmuose (Simono Daukanto a. 3, Vilnius, Lietuva). Maloniai kviečiame registruotis. Jūsų registracijos anketų organizatoriai lauks iki 2009 m. gegužės 4 d. Daugiau informacijos apie renginį tinklalapyje www.plef.lt

Pasaulio lietuvių centre (PLC), 14911 127th St., Lemonte nuomojamos įvairaus dydžio patalpos biurams. Daugiau informacijos tel.: **630-257-8787** (PLC raštinė).

Dėmesio! Dėmesio!

Lietuvių Operos valdyba praneša, kad J. Strauss operetės „Šikšnosparnis“ spektaklis, turėjęs įvykti š. m. balandžio 26 d. atidedamas. Priežastis – kviesti solistai iš Lietuvos negavo vizų. Naują datą pranešime vėliau.

Įsigyti bilietai galios. Telefonai pasiteiravimui: 630-257-6481; 773-547-0542; 773-501-6573; 773-434-7919.

„Draugo“ šimtmečiui skirtos parodos atidarymas ir simpoziumas vyks gegužės 3 d. 3 val. p.p. Ciurlionio galerijoje Jaunimo centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicago

Simpoziume paskaitas skaitys:

- **Stasys Goštautas Ph.D.** „Kaip ‘Draugas’ įprasmino išeivijos likimą – apmąstymai ‘Draugo’ kultūrinio priedo 60 metų proga“
- „Draugo“ vyr. redaktorė **Dalia Cidzikaitė** „Dienraščio ‘Draugas’ šiandiena“
- **Kun. dr. Kęstutis Trimakas** „‘Draugo’ lydi katalikybė: nuo įkūrimo iki?..“ Visuomenė kviečiama dalyvauti parodos atidaryme ir simpoziume.

Skaitytojų dėmesiui

Kviečiame visus, į „Draugo“ knygynėlį atnešusius knygas ar kitus daiktus pardavimui, paskambinti Danguolei tel.: 773-585-9500 arba atvykti į „Draugą“ ir susitarti dėl neparduotų knygų ir daiktų atsiėmimo.

Administracija

LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė aktyviai dalyvauja Cleveland tarptautiniame Rotary klube. Š. m. balandžio 3 d. Cleveland, OH viešėjo tarptautinio Rotary klubo pirmininkas iš Korėjos D. K. Lee. Ta proga I. Bublienė perdavė Cleveland mero Frank G. Jackson sveikinimą šio klubo pirmininkui D. K. Lee.

Zack Hoon nuotr.

„Draugo“ knygynėlyje

LITUANUS

THE LITHUANIAN QUARTERLY VOLUME 55:1 (2009)

IN THIS ISSUE:

SAJŪDIS'S PEACEFUL REVOLUTION, PART I

ISLAND SILENCE
A NEGATIVE
THE MOTHER'S SILENCE

CAMEOS OF THE ROMA:
MIKSYS CONFRONTS THE GYPSY PERSONA

PHOTOGRAPHS BY ANDREW MIKSYS

ANDREW MIKSYS,
PORTRAITIST AT THE GYPSY COURT

INTIMACY, FAMILIARITY AND FORMALITY:
DIMINUTIVES IN MODERN LITHUANIAN

ABSTRACTS

Šiomet Lietuva ir viso pasaulio lietuviai švenčia Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį. Nuo jų neatšilieka ir žurnalas „Lituanus“, savo naujausią – 55:1 – numerį pradėjęs Dariaus Furmonavičiaus straipsniu apie Sąjūdį, kuriame analizuojamos istorinės Sąjūdžio atsiradimo aplinkybės.

Vartant „Lituanus“ mano dėmesį patraukė jau antrą dešimtmetį Kipre gyvenančios kultūrologės, vertėjos Dalios Staponkutės trys esė iš jos prieš porą metų išleistos knygos „Lietumi į saulę“. Jos eseistikoje opios tėvynės, namų, tapatybės, kalbos problemos... Ji aktualiai, filosofškai apibendrinama kalba apie lietuvių-naujuosius emigrantus ir problemas, su kuriomis jie susiduria. Tuos ese perskaičiau kaip laiškus, skirtus man asmeniškai. Manau, kad kiekvienas, gyvenantis ne savo gimtojoje žemėje, perskaitęs D. Staponkutės esė, ras daug bendro su savimi,

su savo išgyvenimais.

Įdomi ir pažintis su fotomenininku Andrew Miksys. Su juo mus žurnalo puslapiuose supažindina Paul Žygas. Man asmeniškai įdomu tai, kad Amerikoje gimęs lietuvis, nuvykęs į Lietuvą, fotografavimo objektu pasirinko Lietuvos romus. Per keletą apsilankymų Lietuvoje jis aplankė taborus Vilniuje, Eišiškėse, Seredžiuje ir t.t. Taip gimė jo fotoalbumas BAXT, kurį 2007 m. Vilniuje išleido leidykla „Arok“. Apie portretistą A. Miksį „Lituanus“ puslapiuose dalijasi ir Louisiana State University in Baton profesorius Andrei Codrescu. Įdėtos spalvotos A. Miksio nuotraukos. Pažintis su šiuo fotomenininku bus įdomi visiems, kurie domisi fotografija.

Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto prodekanė prof. Ineta Dabašinskienė rašinyje „Intimacy, Familiarity and Formality: Diminutives in Modern Lithuanian“ kalba apie tai, kaip aplinka veikia mūsų kalbą.

Nors žurnalo viršelis ir formatas nepasikeitęs, tačiau noriu pastebėti, kad žurnale spausdinamos spalvotos nuotraukos ar dailininkų darbų reprodukcijos labai pagyvina žurnalą.

Žurnalo kaina – 5 dol. „Lituanus“ galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 3 dol. Persiunčiant daugiau leidinių, už kiekvieną papildomai siunčiamą žurnalą – 2.5 dol. siuntimo mokesčiai. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500